LITHUANIAN LEGATION
2622 - 16th Str. N.W.
Washington, D.C.
U.S.A.

Nepriklausoma Lietuva

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 41 * 1984 * SPALIO – OCTOBER 11 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366–6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

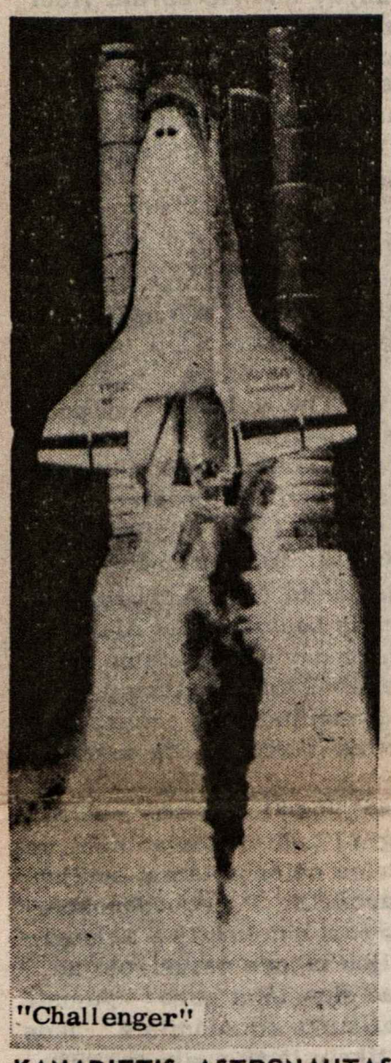

"Challenger"

Satelitas ERBS yra mokslinė stotis, kainuojanti 40 mil. dolerių, skirta tyrinėjimams, kaip saulės energija veikia į mūsų planetos klimatą.

Challenger išskrido jau 6-tą kartą; sugrįš spalio 13 d.

Kanadietis Marc Garneau savo pirmutiniame skrydyje turės atlikti 10 eksperimentų.

KINIJOS TELEVIZIJA PRADĖJO RODYTI SERIJĄ APIE GYVENIMĄ HONG KONGE

Dokumentinė filma apie kapitalistinį gyvenimą Hong Konge baigiama ruošti ir netrukus bus rodoma Kinijoje. Ši filma turės padėti Hong Kongui pereiti iš Britanijos kontrolės į Kinijos 1997 m. Pagal Kinijos pažadus, Hong Kongas galės tvarkytis kapitalistiniais pagrindais iki 2047 m. Filmoje parodomos teigiamos ir neigiamos Hong Kongo gyvenimo pusės.

Didieji investatoriai tačiau nelabai pasitiki pažadais ir po truputį bando savo kapitalus iškelti kitur.

KANADIETIS ASTRONAUTAS CHALENGER ERDVĖLAIVYJE

Spalio 5 d. apie 100 kanadiečių stebėjo kartu su kitais Challenger erdvėlaivio pakilimą Kennedy Erdvių Centre. Šį kartą 7-ių astronautų tarpe buvo ir kanadietis Marc Garneau.

Įgulos sudėtyje yra 2 moterys- antrą kartą skrendanti Sally Ride, vėl sėkmingai panaudojusi šiame skridime Canadarm robotą-elektroninę ranką pagauti satelitui, gamintą Kanadoje. Kathy Sullivan atliks 3 valandų kelionę erdvėje, išėjusi iš erdvėlaivio Challenger.

LEVESQUE PASISEKĖ KINIJOJE

Quebec o min. p-kas Levesque atliko sėkmingą kelionę po Kiniją kartu su Quebec o verslininkų delegacija. Buvo sudaryti reikiami kontaktai ir gauta stambių užsakymų. Lankėsi Pekinge, Šanhajuje, Hong Konge.

Quebec'o min. p-kas Levesque atliko sėkmingą kelionę po Kiniją kartu su Quebec'o verslininkų delegacija Buvo sudaryti reikiami kontaktai ir gauta stambių užsakymų. Lankėsi Pekinge, Šanhajuje, Hong Konge.

L.Š.S.T VLADO PŪTVIO ŠAULIŲ KUOPOS TORONTE 30 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS 1984.9.29–30 d.d. Iš kairės: Vlado Pūtvio Kuopos pirm. Stasys JOKUBAITIS; skaito invokaciją kun. Eug. JURGUTIS, OFM; Gen. Lietuvos Konsulas dr. Jonas ŽMUIDZINAS; Estų Veteranų Sąjungos pirm. Ulo TAMRE, Latvių atstovas Voldemar KALNINŠ ir pagrindinis kalbėtojas, Vilniaus Rinktinės pirm. Juozas ŠIAUČIULIS. Nuotr. Stepo Varankos

PABĖGO DU ŽVEJAI IŠ OKUPUOTOS ESTIJOS

Du žvejai pabėgo į Švediją ir paprašė leidimo apsigyventi ir dirbti.

Žvejai - 21 ir 22 m. amžiaus, paliko savo laivą Ronnag uoste ir nukeliavo iki Stockholmo traukiniu, rašo Montrealio "The Gazette".

SENATAS IEŠKO SPRENDIMŲ JAUNIMO PROBLEMOMS

Specialus Komitetas Jaunimo Reikalams Kanados senate šią vasarą pradėjo raginti atskirus asmenis ir organizacijas patiekti raštu sugestijas, kaip spręsti Kanados jaunimo tarp 15-24 m. amžiaus problemas.

Senatorius Jacques Hebert, Komiteto pirmininkas, pranešė, kad mielai svarstys projektus-sugestijas darbdavystės ir pakitimų darbo pareikalavime; švietimo, apmokymo, šeimos ir socialinių reikalų, vertybių krizės problemoms spręsti.

Po šio aktyvaus susirūpinimo, tačiau, toliau spaudoje nebuvo rašoma nei kreipiamas ypatingas dėmesys. Bent Montrealio laikraščiuose nebuvo plačiau ar dažniau apie tai rašoma. Į pirmąjį puslapį arba didelėmis raidėmis holyvudinės sensacijos greičiau pakliūna...

Atrodo, kad etninės grupės turėtų praktiškų pasiūlymų, nes jų jaunimas turi mažiau problemų: jų laisvalaikis dažniausiai yra kūrybiškai organizuojamas; vandalų ar nusikaltėlių retai pasitaiko; mokyklose vaikai rūpestingiau atlieka rašto ar namų darbus. Tėvai ar šeima labiau susirūpinusi užtikrintu (ne valstybine šalpa) pragyvenimu.

Senatorių Komitetui priklauso ir mums gerai pažįstamas Paul Yuzik. Galima rašyti šiais klausimais jam arba senatoriui Hebert, Senate of Canada, Ottawa, Ont., K1A OA4. (Canadien Scene, Issue 1160, 1984).

AQUINO BUVO NUŽUDYTAS KAREIVIŲ

Nemalonus Filipinų vyriausybei kaltinimas dėl Benigno Aquino nužudymo 1983 m., ne tik sumenkėjo, bet atvirkščiai: speciali komisija, ištyrusi liudininkų parodymus ir nuotraukas, priėjo išvados, kad opozicijos lyderis Aquino buvo konspiracijos auka ir nušautas kareivių, jį lydėjusių iš lėktuvo.

Raporte yra išvardinta 17 asmenų, 16 kareivių ir vienas žemesnio rango vyriausybės tarnautojas, priklausę konspiratoriams.

NBC, pranešant šias žinias, pavardžių neperdavė.

Dabartinis Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos nebuvęs įveltas į konspiraciją. Jis pažadėjo laikytis komisijos nurodymų.

Vis dėl to, pasauliui dar rūpi barbariški veiksmai, vykdomi politiniais tikslais.

• Į V. Vokietijos Ambasadą Pragoje atbėgo 140 R. Vokietijos piliečių, kurie prašė politinės globos ir galimybės emigruoti į Vakarus.

TEIS BULGARŲ TARNAUTOJĄ

Iš Washington, o pranešama, kad JAV Aukščiausias Teismas nusprendė, jog Bulgarijos vyriausybės tarnautojas Penyu Baičev Kostadinov'as negali naudotis diplomatiniu imunitetu ir išvengti teismo už šnipinėjimą, kurį vykdė New York'o mieste.

P. B. Kostadinov'as, dirbdamas New Yorke Bulgarijos Prekybos Įstaigoje, pirko slaptus dokumentus apie Amerikos saugumo procedūras ir bandė išgauti slaptesnius dokumentus.

MIRĖ JONAS MOCKUS

Los Angeles mieste po sunkios širdies operacijos, veikėjas mirė tautininkų veikėjas, visuomenininkas, teisininkas, sulaukęs 72 m. amčiaus Jonas Mockus.

Liko žmona Nelė, dvi dukterys ir sūnus su šeimomis.

"CHALENGER" ASTRONAUTŲ ĮGULA SU KANADIEČIU MARK GARNEAU VIDURYJE.

AP Laserphoto

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos SUVAŽIAVIMAS

Metinis Visuotinis Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas įvyks 1984 m. Gruodžio 1 d., CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 East 185 -th St., Cleveland, Ohio 44119. Telefonas: (216) - 531-2131. Suvažiavimo pradžia 11:00 val. ryto.

Pagal ŠALFASS-gos Statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai ir rinktieji bei skirtieji ŠALFASS-gos pareigūnai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu gyvenimu besidomį asmenys.

Smulkesnės informacijos pranešamos sporto klubams ir ŠALFASS-gos administraciniams pareigūnams. Organizacijos ar asmenys, norintieji gauti smulkesnių informacijų ar patiekti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos Centro Valdybos vykd. vicepirmininką Rimantą DIRVONĮ, 8913 So. Leavitt St., Chicago, IL. 60620. Telef. (312) - 239-2179).

Pažymėtina, kad šie metai yra rinkiminiai ir šiame suvažiavime bus renkama nauja ŠALFASS-gos Centro Valdyba, Revizijos Komisija ir Garbės Teismas.

ŠALFASS-gos Centro Valdyba

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina $ 18.00
Rėmėjo – $ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 62

(Pogrindžio Spauda)

Jūs nurodote, kad kun. S. TAMKEVIČIUS savo pamoksluose "tvirtino, jog Tarybų valdžia, persekioja tikinčiuosius, žemina tikintį jaunimą ir moksleivius." Šiuo metu negalima patikslinti, ar kunigas už šias negeroves kaltino atskirus valdžios pareigūnus ar pačią valdžią, bet yra nepaneigiama tikrovė, kad šie jo teiginiai teisingi. Jeigu Jūs paprašytumėt nurodyti bent vieną mokyklą Lietuvoje, kur tikintys mokiniai nebūtų patyrę įvairių pažeminimų diskriminacijos ar kitokio ateistinio spaudimo bei persekiojimo, tokios mokyklos Jūs nerastumėte, nenusikalstama tiesai. Tai liūdija tūkstančiai Lietuvos žmonių, kurie rizikuodami visuomenine padėtimi, pasirašinėjo po protesto raštais.

Sunku pasakyti, ką ten yra prasitaręs kun. S. TAMKEVIČIUS, kaip Jūs sakote, "lyginda..as hitlerinės okupacijos metus su šių dienų gyvenimu?" Užtenka prisiminti vien tai, kad hitlerininkai išvežė iš Lietuvos į konclagerius 300 lietuvių. o sovietai ištrėmė į Sibirą ir sugrūdo į katorgos lagerius ne mažiau kaip 300,000 mūsų tautiečių (...), nekalbant jau apie dešimtis tūkstančių išžudyto jaunimo ir kitų civilių žmonių kaimuose, laukuose ir miškuose... - už tai, kad jie nenorėjo kariauti nei už Berlyną, nei už Maskvos interesus, o liko ištikimi tėvų namams. O sovietinių ateistų padarytą ir tebedaromą žalą mūsų liaudžiai niekuo negalima išmatuoti: masinis girtavimo plitimas, vagiliavimas, chuliganizmas, kriminalinių nusikaltimų siaubas, žmogžudybės, savižudybės, šeimų skyrybos abortai gausesni nei gimimai, vienuolynų namai užpildyti sifilitikais, važnyčios - alkoholiniais gėrimais, (taip "tamsi" praeitis keičiama "šviesia" ateitimi), argi tai ne sovietinio prievartinio ateizmo padarinys? Vokiečių okupacijos metais taip toli dar nebuvo spėta nueiti. Baisu atvirai pripažinti tikrovę, bet tiesa yra tiesa. Ir neteisinga tiesą paneigti, nors už ją tektų ir gulaguose mirti.

Pilnai teisus kun. S. TAMKEVIČIUS, išdrįsęs atvirai pripažinti, kad tarybinė spauda skleidžia melą ir apgaulę. To nereikia net įrodyti. Pavartykite 1950 m., 1960 ir 197) m.m. tarybinę spaudą - įsitikinsite, kad to paties pavadinimo spauda ("Tiesa", "Pravda" ir kt.) smerkia, kritikuoja tai, kas buvo skelbiama tiesos vardan prieš dešimtmetį. Buvo giriama tokie herojai kaip Trockis, Stalinas, Berija, Molotovas, Chruščiovas, Lysenka ir kiti, o vėliau visi jie vienas po kito išmesti į šiukšlyną; savo laiku buvo grubiai puolami ir išjuokiami kibernetikos bei genetikos mokslai, o vėliau, gresiant ekonominei katostrofai, visa tai patyliukais reabilituota.

Jei kun. S. TAMKEVIČIUS patarė tikinčiam jaunimui nestoti į bedieviškas organizacijas, tai tokį jo patarimą, mokantį neveidmainiauti, kiekvienas doras žmogus turėtų tik sveikinti. Ar jūs galite pasakyti, kad prievartinis veidmainingas tikinčių jaunuolių dalyvavimas ateistinių organizacijų veikloje skatina sąžiningų piliečių ugdymą?

Jūs klausiate, ką S. TAMKEVIČIUS galvoja, "grasindamas, kad tautoje bus sukeltas sąmyšis, jei tikintieji pasijus nuskriausti?" Nejaugi nesate susipažinusi su istorija, kad niekas taip nesužadina liaudies didvyriško pasipriešinimo, kaip kėsinimąsis į amžinas ir šventas tautos vertybes, kurioms priklauso ir sąžinės laisvė bei religija?

Ar tikrai tikite, kai kalbate, kad Tarybų šalyje "visi - tikintieji ir ateistai - yra lygūs" ir t.t.? Ar galėtumėte pasakyti, kiek tikinčių žmonių priklauso sovietinės valdžios aparatui? Kiek jų dirba radio, televizijos ir laikraščių redakcijose arba kokie sovietinės mokyklos mokytojai gali atvirai lankyti bažnyčią? Nebent tik tie, kurie priklauso KGB šnipų tinklui... Arba tie, kurie, praktikuodami savo religinius įsitikinimus, būtinai tampa bedievių valdžios aukomis, kaip atsitiko su mokyt. BRILIENĖ KAUŠIENĖ ir kitais.

Jūsų užuomina, kad svarinskai ir tamkevičiai terorizuoja žmones, įgauna kliedesio atspalvį, o skaitytojus laiko pamišėliais, kurie neprotauja ir nieko nesupranta. Nejaugi tie 123,000 žmonių, kurie pasirašė po pareiškimais, reikalaujančiais paleisti kunigus - SVARINSKĄ ir TAMKEVIČIŲ - iš tiesų yra tik šių kunigų teroro aukos? Kas ką čia terorizuoja? Kokiais vardais reikėtų vadinti tuos, kurie taip liaudies mylimus kunigus areštavo, slapta teisė ir slapta į katorgos lagerius nudangino vien už tai, kad žodžiu ir raštu išdrįso ginti persekiojamų ir terorizuojamų tikinčiųjų teises?

Keistai skamba Jūsų prisipažinimas, jog nesupratote, ką reiškia "ateistiškai" elgtis. Panašu tai būtų į žuvies skundą, kai ji nežino, ką reiškia plaukioti vandenyje. Galima paaiškinti: elgtis ateistiškai, reiškia, niekinti Dievą, Bažnyčią, tikinčiuosius ir viską, kas jiems brangu ir šventa, taip, kaip Jūs elgėtės šiuo istoriniu straipsniu. O aktyvesni ateistai plėšia ir degina bažnyčias (taip pasielgė Batakiuose, Gaurėje, Sangrūdoje), išniekina ŠVENČIAUSIĄJĮ, griauna kryžius, daužo paminklus kapinėse.

Be reikalo stebitės, kad kun. S. TAMKEVIČIUS nežino UNESK, O adreso, juk puikiai žinote, kad jokie sovietinės imperijos piliečių skundai, siunčiami tarptautinėms organizacijoms, niekada nepasiekia adresato, todėl nėra prasmės tuo adresu tiesioginiai siųsti. Tik dėka aplinkinių kelių, dėka radijo balsų, mūsų šauksmą išgirsta adresatai. Tarptautinių organizacijų atsakymai į skundus taip pat nepasiekia sovietinių piliečių.

Keistai, tiesiog nesuprantamai skamba kun. S. TAMKEVIČIUI mestas kaltinimas už šventoriuje pastatytą kalėdinę eglutę. Pastudijuokime kalėdinių eglučių atsiradimo istoriją bei jų simboliką ir sužinosime, kad eglučių rengimo paprotys į Lietuvą atkeliavo kartu su Kalėdų šventėmis, kaip sudėtinė švenčių dalis. Kodėl ją rengti teisę turi ateistai, o tikintieji neturi?

Prof. Juozas Eretas

APIE RUSŲ IMPERIALIZMĄ IR MESIANIZMĄ

1. Bizantinės kilmės kunigaikščių sąvoka

Pačią pirmąją pradžią valstybinių valdovų išsivysty - mui Maskva daugiausiai pasisavino iš Rytinės Romos, o toji vadovavosi dėsniu "kas patinka kunigaikščiui, turi įstatymo galią." Taigi Maskvos valstybės usiformavimą veikė pavyzdys absoliutinės monarchijos, kuri rėmėsi Justinijano I (484-565) dėsniu "valdovo galia yra aukščiausias įstatymas". Iš to savaime išsivystė savotiškas cezaropapizmas, nes imperatorius tuo pat metu buvo "viešpats ir dievas". Iš to aišku, kad tai, ką mes vadiname "bizantizmu" yra ne kas kita kaip absoliutinis valdymas, kuris iš valdinių reikalauja tobulo paklusnumo.

Šitas griežtas režimas iš Bizantijos perėjo per Juodąją Jūrą, o iš ten išilgai Dniepro kilo aukštyn į Kijevą ir vėliau į Maskvą. Čia Jonas III, kuris viešpatavo Kremliuje nuo 1462 iki 15o5 metų, vedė graikų princesę Zoe -Zofiją. Tuo pat metu jis pasivadino "didžiuoju visų rusiškųjų kraštų valdovu" ir kartu įvedė "Caro" titulą, kurį išvedė iš lotyniškojo "Caesar".

Tokiu būdu Rytų Europos lygumoje buvo padėtas tvirtas pagrindas valstybei, kurios centru tapo Maskva. Toji ne po ilgo laiko dekretavo besąlyginį dvasininkų pasidavimą pasaulinei valdžiai.

2. Totoriškas paveldėjimas (Tatarščina")

Po Bizantijos vyravimo - totorių antpuolis, kuris taip pat lemiamai formavo rusus.

Totoriai nuo neatmenamų laikų vidurinėje Azijoje vedė klajoklių gyvenimą. 12-tojo šimtmečio antroje pusėje jų ordos, kurios save vadino "mongolais", kas reiškia - "narsieji", iš Amuro ištakų veržėsi pirmyn Vakarų link. Užpultieji "auksinės ordos" raitelius laikė "Pragaro baisybėmis" it juos prakeikė kaip "Dievo rykštę". Ir tai ne be pagrindo, nes tie stepių klajokliai žmogaus gyvenimo nevertino.

Rusai labiausiai bijodavo jo vado Čingis Chano (1155 - 1227), kuris apie 1200 metais valdė didelę valstybę, nusitęsiančią nuo Geltonosios iki Juodosios jūrų. Po to, kai jis 1223 metais Pietų Rusijoje buvo sumušęs tenykščius kunigaikščius, jis vėl traukė atgal į rytus su tikslu sutvirtinti savo pozicijas Kinijoje. Tuo laiku jis, šiaip beraštis, sukūrė milžinišką imperiją. Po jo mirties "ordos" dar kartą siautė Vakaruose: 1240m. sutriuškino Kijevą ir savo žygyje į Vieną buvo tik Liegnitzo sustabdyti. Po to jie dar iki 16-tojo šimtmečio laikė Pietų Rusiją savo replėse.

Greta to jie netausojo nė pačios Maskvos, kurios užkariavimas jiems nesudarė sunkumų, nes į miestą įsiveržti reikėjo tik sudeginti jo sutvirtinimus, kurie buvo pastatyti iš medžio. Nuo tokio pavojaus apsisaugoti Jonas III (1440-1462-1505) paliepė pastatyti aplink miestą akmenines mūro sienas. Bet kadangi Maskvos srityje nebuvo tam tinkamų akmenų, jų turėjo būti atgabenta iš kitų kraštų. Tos mūro sienos turėjo būti pastatytos ir svetimų mūrininkų. Tą sieną statant, apie 1490 metus, ypatingai pasižymėjo tesinietis Pietro Antonio Golari iš Caronos (prie Lugano).

Bet "Tatarščina", ir pastačius tokius miesto sutvirtinimus, pasiliko "blogas laikotarpis", nes rusai ir toliau savo kankintojams turėjo mokėti duoklę.

Totorių valdymas paliko žymių ir kalboje, kurioje net ir šiandien yra išlikusių daug totoriškų posakių, ypač keiksmų. Bijodami engėjų, daug rusų rengėsi totoriškai, ir net jų vardus pasisavino. Bet blogiausia buvo tai, kad rusų valdovai su Maskvos didžiuoju kunigaikščiu mėgdžiojo svetimųjų tironiją ir dažnai savo žiaurumu ją net pralenkė, kaip pavz., Jonas IV (1530; 1533-1584), kurį jo paties pavaldiniai vadino "Baisiuoju".

Joks stebuklas, kad jo pavaldiniai kalbėjo apie tikrąją "Tatarščiną". Ir tas keiksmas išliko šimtmečiais vėliau. Čia prisimintinas ir Petras I (Didysis), kuris buvo didelis ir tuo, kad savo rankomis kapojo šaulių galvas, kada jie buvo sukilę prieš jo despotizmą. Tas žiaurumas apnuodijo pačią paprastos tautos širdį tiek, kad vienas prancūzų lankytojas konstatavo "Gratez le russe et vous trouvez un tatare".

3. Maskva - trečioji ir paskutinioji Roma

Jei mes peržiūrime šimtmečių grandinę rusiškoje istorijoje, tai jie rikiuojasi vienas prie kito daugiau kaip blogi, negu geri. 16-tame šimmetyje sutinkame religinį mesianizmą, kuris rusų sielą sujaukė ir kartu sukėlė kunigaikščių ekspansijos veržlumą. Iš ortodoksinių vienuolynų mistinių gelmių išplaukė reikalavimas išsivaduoti, kad išgelbėtų žmogų, suprantama, visą žmoniją.

Tas vienuoliškas ryšys su Dievu veikė kaip sutartinis žodis, kuris šaukė rusus ortodoksus į išganymo istorijos sceną. Tai įvyko 1524 m. viename Pskovo vienuolyne su vienuoliu Philotheos. Iš savo dieviškos vienuoliškos vienumos jis kreipėsi į Maskvos didįjį kunigaikštį su pasiuntinybe, kurioje jis Maskvą pavadino "Trečiąja Roma", kuriai 1453 m. po turkų Konstantinopolio užkariavimo tenka žmonijos išgelbėjimas.

Pagal jo supratimą yra trys Romos. Pirmoji Roma - tai buvusi apaštalų Petro ir Povilo Roma, kurią rusai 9-me šimtmetyje per šventuolius Kirilą ir Metodijų pažino kaip tikėjimo centą. Bet stabmeldžiams iš šiaurės Romą nukariavus, ji žuvo. Po to tikras išganymo mokslas buvo išgelbėtas Bizantijoje. Tačiau ir ten, turkams 1453 m. nukariavus buvusią rytinę romėnų valstybę, carų valstybė tapo tikrojo tikėjimo išgelbėtoja bei saugotoja ir Maskva vienintelė tikrojo tikėjimo išpažintoja. Ta Maskva, kuri visur skaičiui "trys" priskiria sprendžiamą reikšmę, pakilo į "Trijų" garbę, kas reiškia į "paskutinę Romą".

Pasekmės tos mistikos, kurią Philotheos pranešė valdovui Kremliuje, labai daug reiškė, nes savo tvirtinimui, kad dvi Romos yra jau kritusios, o trečioji laikysis amžinai, paprastas vienuolis įjungė Maskvą į vyksmą bendrų pasaulio įvykių. Ir su įsitikinimu, kad "trečioji Roma" kartu yra ir paskutinioji, šioji tapo pasaulio istorijos galutinu tikslu. Tuo žmonijos išgelbėjimas priklausysiąs nuo "Gesta Dei per Russos". Tuo paprastas ortodoksų vienuolis nuvedė savo tautą į mesianizmo viršūnę.

4. Vakarų kunigaikštiškas absoliutizmas

Pradžioje suminėtos valdovų sistemos, kurios Maskvą maitinusios iki šiol daugiausia buvo kilusios iš "Rytų", dėlto galima būtų manyti, kad jie beveik vieni yra sukūrę rusiškąjį imperializmą bei mesianizmą. Bet taip nėra, nes naujaisiais laikais prisidėjo ir Vakarų absoliutizmas. Savo pradžią tas absoliutizmas turi 16-me šimtmetyje ir, būtent, romaniškuose kraštuose, kur jis pasiekė aiškiausią išraišką Liudviko XIV (1638; 1643 - 1715) posakyje, "Valstybė tai aš."

Petras I (1672; 1689-1725)

17-to šimtmečio pabaigoje tas absoliutizmas pasiekė ir Rusiją, kur Petras I buvo įgijęs jėgą. Tada apie 1718 metus į rusų kalbą taip pat brovėsi sąvokos kaip "Autokratas" ir "Autoritetas", kas 1721 metais valdovą paskatino prisiimti "Imperatoriaus" titulą. Tuo metu jo valdoma Rusija pradėta vadinti "Rusijos imperija".

Tuo būdu, Petrui I valdant, rytietiškas absoliutizmas įgavo despotišką, azijatišką charakterį. Suprantama dėl to, kodėl valdovas savo žmoną uždarė į vienuolyną ir gyveno su vokiečių vyno pirklio dukterimi. Suprantama taip pat, kodėl jis valstybės teismui įsakė savo sūnų dėl tariamo prieš jį sukilimo, nubausti mirties bausme, kas Aleksiejų taip sukrėtė, kad jis (1718) mirė dar prieš teismo sprendimo įvykdymą. Tokį pat beatodairiškumą Petras parodė ir prieš Bažnyčią: energingai įgyvnedindamas cezaropapizmą, po patriarcho Adriano mirties (1721), jis tą aukščiausį bažnytinį postą užėmė pats.

Tas senai siekiamas religinių jėgų įstatymas į politines vėžes tapo sprendžiamu žygiu į tautinį mesianizmą, nes nuo tada Rusijoje sostas ir altorius neišskiriamai susijungė. Valstybininkai, kaip itin parodė K. P. Pobedonoscevas (1827-1907), karštai sveikino tokį autokratijos sujungimą su ortodoksija ir dėl to Rusijos ribose persekiojo ne - rusus ir neortodoksus. Tai ypač skaudžiai gavo pajusti baltai - estai, latviai ir lietuviai kartu su suomiais. Juos visus Petras tada nukariavo su tikslu iš tų naujų pozicijų toliau veržtis į Vakarus. Kad tatai jam geriau sektųs, Petras nutarė ir Rusijos sostinę priartinti prie Vakarų ir tam liepė St. Petersburgą statyti tiesiog į užsienius. Net ir to naujo centro statybą jis pavedė užsieniečiams, kurių priešakyje jis pastatė tesinietį Domenico Frezzini iš Astano (1670-1734).

Petro cezaropapizmas vis dėlto neišvengė protestų, kurie betgi tik 19-tame šimtmetyje galėjo prasiveržti. Štai istoriko Aksakovo (1817-1860) kritika: "Mūsų bažnyčia atrodo kaip koks milžiniškas biuras, kuriame valdžios įstaigoje yra įsitaisę vokiška organizacija. Kadangi bažnyčia yra organizuota kaip vakarietiškos valdžios skyrius ir bažnytinių tarnybų žmonės yra traktuojami kaip valstybės tarnautojai, tai ir ji pati išvirsta į pasaulinės jėgos skyrių. Vadinas, Bažnyčia yra ne kas kitas, kaip šio pasaulio valstybės dalis ir dėl to tampa savo misijai neištikima". Ir Dostojevskis (1821-1881) pūtė į tokį pat ragą: "Nuo Petro laikų rusiškoji bažnyčia yra paraližuota".

Kotryna II (1729; 1762-1796)

Ta pačia dvasia kaip ir Petras I, Rusijos imperiją valdė ir žymiausia jo įpėdinė Kotryna II, vokietė iš Stetino, kuri po savo vedybų su iš Kielio kilusiu Petru II buvo perėjusi į ortodoksų tikybą, kad visiškai galėjo būti ruse. Ta kryptimi progresuodama, ji pataikavo rusų aristokratams nemoteriškų kietumu, o 1762 m. nužudžius jos vyrą, ji susidėjo su žudiko broliu. Tačiau nesivaldydama savo meilikavimuose, ji nebuvo ir juo patenkinta. Tik vienas jos mylimųjų, būtent Stanislovas II Augustas Poniatovskis (1732; 1764-1798) jos tinkamai buvo atlygintas, nes 1764 m. jį įkėlė į Lenkijos sostą. O vis dėlto, ir ji 1795 m. leido tą pataikūną nušalinti.

Savo užsienio politikoje Kotryna ir toliau ėjo Petro I keliais. Po to kai tas vidurinėje Europoje labiau buvo pasistūmėjęs šiaurės kryptimi, ji turėjo ambiciją tą pat padaryti pietuose. To tikslo siekdama, ji net du kartus karriavo su turkais. Nors ji, teisingiau, jos numylėtasis Potiomkinas (1739-1791) užtikrino Rusijai Krymo pajūrius su Azovo jūra, tačiau jai nepasisekė iš Istambulo vėl padaryti "Konstantinopolį". Veltui ji vieną savo vaikaitį pakrikštydino Konstantino vardu, kuris, vėl atstačius rytinę Romos imperiją, jos vardu turėjęs prie Bosforo užimti sostą.

(bus daugiau)

(Iš "Tėvynės Sargas", nr. 2. 1984)

18-ji MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

L. EIMANTAS

Jau 18-tą kartą JAV ir Kanados lietuviai mokytojai ir jaunimas š. m. VII. 29 buvo susirinkę Studijų Savaitėn Dainavoje. Šiemet buvo mūsų net daugiau: 77 studijų dalyviai ir keliolika svečių.

Kiekvienais metais Studijų Savaitė visada būdavo kuo nors būdinga. Šiemet, Los Angeles mieste vykstant Pasaulinei Olimpiadai, ir mūsų mokytojai Dainavon bent širdyse atnešė lyg olimpinę ugnį - lyg negęstantį lietuvybės žadinimo žiburėlį, skiriamą mūsų išeivijos jaunajai kartai. Toje lietuvybės žiburėlio šviesoje studijų savaitė vyko sklandžiai, intensyviai ir visada pakilioje nuotaikoje. Saulėtas dangus veik per visą savaitę leido popietinėmis valandomis visiems smagiai paatostogauti ir ilsėtis bei maudytis skaidriame Spyglio ežerėlyje.

Būdinga šį kartą ir tai, kad savo tarpe turėjome net tris dvasininkus: kun. P. Celiešių - kapelioną, kun. J. Vaišnį - lietuvių kalbos lektorių jaunimui ir kun. P. Daugintį, kurie kiekvieną rytą 8 val. bendrai celebruodavo mišias.

Šiemet jaunimo tarpe turėjome keturis Pietų Amerikos jaunus lietuvius (po du iš Brazilijos ir Argentinos). Jie Studijų Savaite tiesiog žavėjosi: atsidėję klausėsi paskaitų, su dideliu pakilimu mokėsi mokytojos J. Matulaitienės vedamų tautinių šokių, lankė lietuvių kalbos pamokas ir tiesiog švitinčiomis akimis dalyvavo mūsų kasdien vykstančiuose parengimuose. Pietų Amerikos jaunimo atstovai (dvi merginos ir du jaunuoliai) kiek skyrėsi nuo Amerikos lietuvių jaunimo. Jie visada atrodė ramesni ir viskam programoje skyrė pilną dėmesį.

Čikagiškis paskaitininkas A. Žygas, kuris, kaip Š. Amerikos jaunimo atstovas, nekartą yra lankęsis P. Amerikoje, Dainavoje, per įdomią paskaitą užakcentavo, kad Brazilijoje jis jautęsis kaip tėvynėje Lietuvoje ir negalėdavo atsigėrėti tenykščių lietuvių nuoširdumu ir vaišingumu. Jie visi tokie savi ir paprastučiai...

Tiesa, jie turi ir braziliškų įpročių: ten už viską įdomiausias ir patraukliausias yra, lietuviškai sakant, futbolas-kojinis. Futbolo rungtynės visur-didi šventė-visi į jas eina. Bet lietuvių jaunimo stovyklose vyrauja kuklumas ir viskuo pasitenkinimas: jiems viskas gerai. Girdi, jei Š. Amerikos jaunimui per stovyklos pusryčius duotume tik kavos ir duonos su sviestu, JIE SUKELTŲ STREIKĄ... Brazilijos lietuvių jaunimui ir tokių pusryčių pakanka...

Turėjome šiemet ir latvių išeivijos švietimo atstovą - dr. V. Muižnieks. Jis paskaita ir skaidrėmis bandė nušviesti, jei taip galima išsireikšti, latvybės skiepijimą išeivijoje.

Dr. J. A. Meškauskas mums pademonstravo kompiuterių - skaitytuvų reikšmę lietuvių darbuose ir mokyme.

Šiųmetinėje Studijų Savaitėje, kaip niekad anksčiau, turėjome puikius vakarinius parengimus. Tai klivlandietės Vilijos Nasvytytės nuopelnas. Jos pasiruošimas, energija ir gabumais žavėjosi visi. (b. d.)

Quebec o vyriausybės Aplinkos Departamento darbuotojas Pierre Perrault pranešė, kad bus paskirta parama Skubiosios Pagalbos Komitetui $ 75. OOO už skendimo vietovės apvalymą ir užtvarą. Kanados federalinė vyriausybė taip pat duos tam reikalui $75. OOO.

Indėnai ir inuitai, kvebekiečių prancūzų dar taip neseniai pravardžiuoti "sauvages" (laukiniai), parodė daug kultūringesnį ir gilesnį gamtos supratimą ir jai papagarbą už "nesovažus". Jeigu inuitai nebūtų kėlę triukšmo, visa ta milžiniška žuvusi kaimenė būtų paprastai užkasta ir jos žuvimas būtų visai beprasmis, gal ir dėl valdininkų arogancijos ar nemokšiškumo įvykęs...

Kalbant apie "sovažus" -paskaitykime, kaip jie mąsto savo susikaupimo valandose:

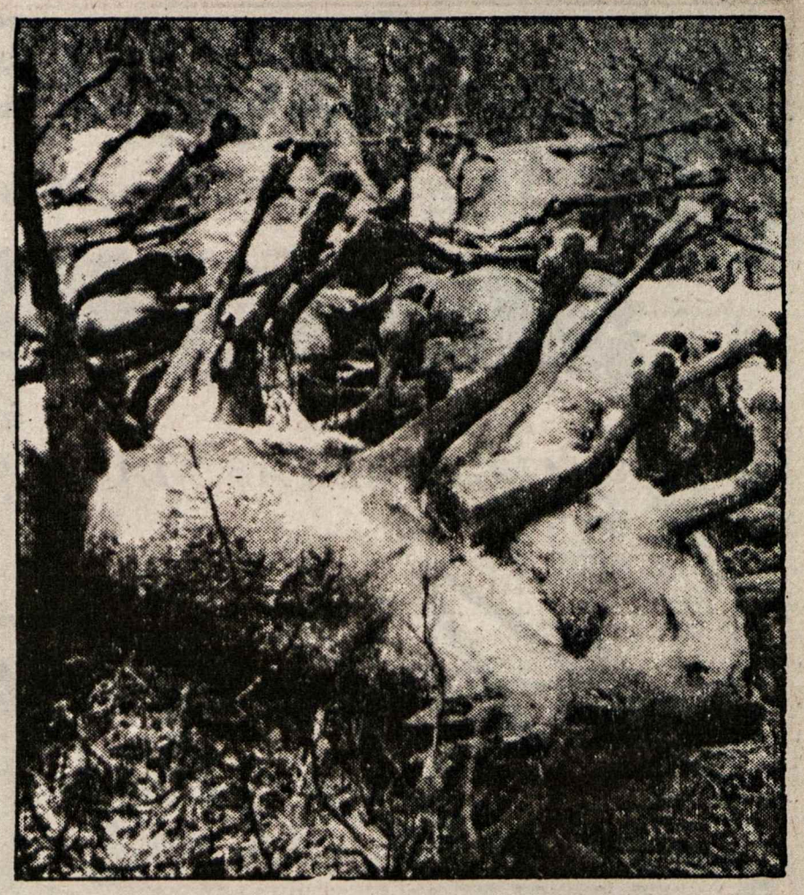

ŠIAURĖS ELNIAI CANIAPISCAU UPĖS PAKRAŠTYJE

INDĖNŲ MALDA

O, Didžioji Dvasia, kurios balsą aš girdžiu vėjuje,
Kurios alsavimas suteikia gyvybę pasauliui, išgirsk mane..
Ateinu pas Tave, vienas iš Tavo daugelio vaikų.
Esu mažas ir silpnas,
Reikalingas Tavo jėgos ir išminties.
Kad visuomet žingsniuočiau grožyje.
Tegul mano akys visada pamato raudoną ir violetinį saulėleidį..
Tegul mano rankos gerbia visą, ką Tu sukūrei.
Tegul mano ausys būna jautrios Tavo balsui.
Padaryk mane išmintingu, kad aš žinočiau, ko Tu mokei savo vaikus,
Ką Tu įrašei į kiekvieną lapą ir į kiekvieną akmenį.
Padaryk mane stipriu,
Ne dėl to, kad būčiau pranašesnis už savo brolius,
Bet kad galėčiau nugalėti stipriausią priešą - Patį save.
Padaryk mane visada pasiruošusiu ateiti pas Tave atvirom akim,
Kad, gyvenimui blėstant, kaip kad blėsta saulėleidis,
Mano dvasia galėtų ateiti pas Tave be gėdos.

(Ši malda buvo išversta į anglų kalbą indėnų vado Geltonojo Vieversio, sioux genties, 1887 m.).

TRAGEDIJA QUEBEC'O ŠIAURĖJE

Caniapiscau upėje, 1OOO mylių į šiaurę nuo Montrealio, netikėtai labai pakilus vandeniui, nuskendo 12. OOO elnių banda, kuri ieškodama maisto, rudenį persikeldavo per šią upę.

Newfoundland'o Laukinės Gamtos ministeris ir Quebec'o provincijos inuitai nori, kad Quebec'o vyriausybė pravestų tyrimus, ar Hydro Quebec įrengimų naudojimas sukėlė potvynį ir paskandino keliaujančią elnių bandą.

Inuitų pilotai, atskridę helikopteriu į elnių žuvimo vietą, užtvėrė priėjimą prie upės, kad kita elnių kaimenė negalėtų ja plaukti.

Nors vandens lygis yra nukritęs ir vyriausybės tarnautojai sako, kad kitai, apie 12. OOO elnių kaimenei, besiartinančiai prie upės, negresia pavojus, inuitų vadai tvirtina, kad 1 km užtvara reikalinga nukreipti pasimetusius gyvulius. Užtvara-panaši, kaip statoma apsaugai nuo sniego. Ji bus naudinga ir ateityje, nukreipiant kaimenes nuo pavojingųjų perėjimų ties Limestone Falls.

Laukia didelis darbas-iškelti nuskendusius gyvulius iš vandens ir apsaugoti Caniapiscau ir Koksoak upes nuo užteršimo. Ką daryti toliau- dar galutinai nenutarta. Indėnai ir inuitai silūo sunaudoti perdirbtą jų mėsą į maistą gyvuliams šerti.

Inuitų vadai pakartotinai kaltina Hydro- Quebec ir James Bay Energy Corp. dėl ištikusios tragedijos. Čiabuviai tvirtina, kad šios abi korporacijos kartu tvarkančios Caniapiscau rezervuarą, pakėlė upės vandenį pavasarinio atlydžio lygiu, atidarę užtvankos vartus.

Darbuotojai prisipažįsta, kad norėję ištuštinti iš rezervuaro vandens perteklių bet elniai, anot jų, nuskendę dėl buvusių didelių liūčių. Inuitai su tuo nesutinka, nes lietaus nebuvo daugiau, negu kitais atvejais.

HOMO SOVIETICUS

SKAITYMĖLIAI APIE TARYBINIO ŽMOGAUS PSICHOLOGIJĄ

1. Montrealio lietuvių nuoširdumas ir svetingumas atvykstančių iš Lietuvos žmonių atžvilgiu yra žinomas visame pasaulyje. Juo labiau, kad tą paslaugumą jie yra įrodę ne nuo vakar. Iš tiesų, nuo pat pasaulinės parodos (Expo 67) metų nesiliauja lankęsi mūsų mieste visokiausi turistai, dalyviai konferencijose, ekskursijos... Dažnai vien pravažiuodami. Ypatingai nuo to laiko, kai JAV prezidentas uždraudė Aeroflotui tūpti Amerikos aerodromuose ir mūsų Mirabel tapo transito stotele. Kokių tik nebūna - ir graudžių, ir juokingų - situacijų? Kam nėra tekę, vienokiu ar kitokiu būdu, parodyti pakeleiviams, kad mūsų emigrantiškose, materializmo taukais aptekusiose širdyse dar plaka artimo meilė ir lietuviškas solidarumas?

Atrodytų, kad tarybinių žmonių (o toji sistema vis tik yra paveikusi per 35 su viršum metų Lietuvos gyventojų mentalitetą ir elgseną) psichologija neturėtų turėti mums didesnių paslapčių. Juo labiau, kad didelė dalis montrealiečių yra lankiusis tėvynėje ir gali daryti tam tikrus palyginimus "Visokių žmonių yra, visokių reikia", - sako žmonių išmintis. Pavojinga būtų daryti apibrendinančius teigimus. O vis dėlto to HOMO SOVIETICUS galvosena ir elgsena būna kartais taip nelauktos ir stebinančios, kad verta susipažinti su tuo, ką apie tai rašo ten gyvenę buvusieji sovietiniai piliečiai arba užsieniečiai. Šių vertimėlių paskirtis ir yra pastanga ištirti sovietinio žmogaus sielos labirintus. Tema plati ir, kad kaleidoskopinis žvilgis būtų kuo turtingesnis, teko naudotis įvairiais šaltiniais, įvairiomis nuomonėmis, kurios nebūtinai visados sutinka tarpusavyje. Bet margas yra ir gyvenimas.

Vert.

"Homo sovieticus" arba HOMOCUS yra gana šlykštus padaras. Tai aš iš savęs paties žinau. Kai gyvenau Sovietų Sąjungoje, aš svajojau atsidurti demokratinėje santvarkoje. Bet, kiek pagyvenęs Vakaruose, aš pakeičiau kursą visu 180 laipsnių kampu. Dabar aš svajoju gyventi policinėje santvarkoje, kur būtų uždraustos kairiųjų partijos, būtų išsklaidomos visos manifestacijos, ir triuškinami streikai. Žodžiu: Šalin Demokratija!

Kodėl aš taip galvoju? Todėl, kad aš Homocus. Aš esu kraštutinis reakcionierius, užbėgęs į priekį radikaliai pažangai. Ar tai įmanoma? Homocui nieko nėra neįmanomo. Vakaruose netgi nepataisomi reakcionieriai kovoja už demokratiją, nes tik joje jie randa paskutinę galimybę kovot prieš demokratiją. Bet mes, kadangi esam nusistatę prieš demokratiją, kadangi ji mums dikčiai trukdo, mes nesiskėtojam vaizduodamies, kad už ją kovojam. Tad - šalin demokratiją!"

Taip rašo A. Zinovjev, as savo naujoj knygoj, kuri, tarp kitko, taip ir pavadinta: "HOMO SOVIETICUS". Zinovjevo plunksna aštri, jo sąmojus nevisada lengvai vakariečiui suprantamas, nes jis laido vilyčias į visas puses. Šiuokart, atrodytų, jos taikomos Vl. Bukovskiui, kurio naujoj knygoj pilna "juodašimtiškos, reakcionieriškos" filosofijos perlų:

"Nesibaigianti eisena, nešina raudonais skudurais, nusidriekia per visą miestą: "Mes reikalaujam!!!" staugia garsiakalbin vienas iš manifestacijos tvarkdarių. - "Pinigų.., Pinigų!" kaukia minia. "Kada?" - "Tuojau pat..."

Praeiviai ir vairuotojai laukia indiferentiškai, apsiblausę, kol vėl bus galima pajudėt. Jų veiduose nesimato jokio nekantrumo. Man sunku susilaikyt nenusišypsojus. Ne jau demonstracijos dalyviai galvoja, kad tik jiems vieniems reikia pinigų ir dar tuoj pat, nieko nelaukus? Aš esu tikras, kad Rotchildas mano lygiai tą patį atsibudęs rytą. Bet jie yra įsitikinę, kad tik jie vieni - patys didžiausi varguoliai. Jokio sąmojaus pajautimo. Jie įsitikinę, kad visas pasaulis jiems kažką skolingas; jiems tai įkalė į galvą. Svarbiausiu dalyku yra reikalauti. Pasekmėj: patrakusi infliacija, recesija, nedarbas ir "krizė". Visi. išskyrus juos pačius, savaime aišku, yra už tai kalti.

- - - - - - - - - - - - -

Kitas pavyzdys: ligoninės slaugių manifestacija Romoj. Vis tie patys, neišvengiami, raudoni skarmalai, tie patys žiobčiojimai. Manifestacijos obalsis: "Mes norim, kad mūsų darbo sąlygos būtų tokios, kaip tarybinių slaugių!"

Susigalvok tu man! Ką jos išmano apie darbo sąlygas Sovietų Sąjungoj? Aš nepalinkėčiau sovietinės slaugės padėties net KGB tardytojui. Būta ko pavydėt, dievaži! Tai reikštų uždirbt penkis kartus mažiau, neturėti unijos apsaugos, dirbt du ar tris darbus, kad būtų galima sudurti galus su galais...

- - - - - - - - -

Po to, kai pagyvenau Vakaruose ir pamačiau, kaip balsuotojai žiūri į rinkimus, niekas manęs nebestebina. Pusė balsuotojų neina balsuoti; visiškas indiferentiškumas. Dalis eina iš partinio įsipareigojimo, kaip kad ir SSSR. Kiti atiduoda balsą ne už dalykus, kurių jie trokštų, bet prieš tai, kas juos baimina. Už dešiniuosius, kad kairieji nepaimtų valdžios arba priešingai. Kam balsuoti už smulkias partijas, jei joms nėra jokių galimybių?

... Yra keistoka konstatuoti, kad visi yra nepatenkinti politinių veiksnių vidutiniškumu, neturėjimu bendrų gairių ir principų, nepatenkinti tuo, kad jiems (balsuotojams) neduodama jokio pasirinkimo. Ir iš tiesų, išskyrus Sadat, ą, Mrs. Thatcher ir Popiežių, Vakarų politinių asmenybių profesinis lygis yra aliarmuojančio menkumo. Prancūzijoj daugumas mano draugų neina balsuoti. Kokiam galui? Nežiūrint gausybės partijėlių (kai kurios jų, atrodo, egzistuoja vien savo malonumui) objektyviai žiūrint, tėra tik dvi stambios partijos ir jos abi - prosovietinės.

O darbininkų unijos? Kadaise žmonėms teko kovoti už jų įsteigimą, o dabar štai jos varo lauk iš darbo visus tuos, kurie nenori prie jų prisidėti! Vos žmonės gavo teisę streikuoti, tūkstančiui anglų darbininkų teko rašyti savo parlamento atstovams skundus, kad, jei nebus įvestas slaptas balsavimas, jie nedrįs pasipriešinti streikams, kuriuos unijos vadovybė nori jiems primesti.

- - - - - - - - - - - - -

Prašau minutės dėmesio! Man kažkaip pažįstamas, atgrąsiai pažįstamas tas teroras, kurį vykdo mažuma prieš daugumą, man pažįstama toji cenzūra, priverstinas dalyvavimas unijose, ir tuo pačiu, politinėse organizacijose. (Unijos narių balsus automatiškai priskaito socialistų partijos aktyvan Anglijoj ir Švedijoj). Bet juk tai Sovietų Sąjunga visame savo grožyje! Skirtumas tik tas, kad mūsų teroristinė mažuma pasiglemžė valdžią krizės metu.

- - - - - - - - - - - - -

Visa kita ėjo savaime: teroras buvo įgyvendintas visoj krašto platybėj, "tylioji dauguma" mirtinai įbauginta; buvo šiek tiek silpno pasipriešinimo iš dezorganizuotos kariuomenės pusės, ir vėl užėjo teroras iš naujo. Kraštas milžiniškas, ryšiai nutrūkę, niekas nežino, kas kur dedas. Viskas griūna: badas, maištai, plėšikavimai, toks sąmyšis, kad net Vakaruose žmonės būtų pateisinę pačias brutaliausias priemones jam sustabdyti. Aš esu įsitikinęs, kad jokia Vakarų demokratija nebūtų išnešusi sveiko kailio iš tokio masto krizės, kokią pergyveno Rusija po Pirmojo Pasaulinio Karo.

- Atleiskit, tars didžiai mokytas istorikas, Jūs pamirštat tradicijas, kultūrą!.. Europoj demokratija egzistuoja šimtmečių šimtmečius, Rusijoj ji visą laiką buvo ignoruojama...

Nėra jokios mokslo disciplinos taip nenaudingos, jei ne kenksmingos, kaip kad istorija šiuo atveju... Istorija tėra vien tarpusavio ryšio neturinčių faktų, kuriuos galima dėliot kaip tinkamam, kratinys. Visad galima spėlioti "ex post". Jei rytoj atsiras Prancūzijoj totalitaristinis režimas, istorikai šoks kalbėt apie nelemtas tradicijas. Prisimins Konvenciją, giljotiną, Napoleoną ir Paryžiaus Komūną. Iš tiesų, demokratija šiame krašte netokia jau sena ir, tikrumoj, niekad nebuvo pastovi.

... Faktinai, išskyrus Angliją, Olandiją, Šveicariją ir Skandinaviją, kuriam gi krašte gyvavo demokratija ištisus šimtmečius be pertraukos? Amerikoj? Bet juk ten vergiją panaikino porą metų vėliau, negu Rusijoj baudžiavą! Tik pas mus baudžiavos panaikinimas praėjo taikingai, carui išleidus įstatymą. Amerikoj, vergijos panaikinimo pasėkoj, kilo karas, kuris tęsėsi kelis metus ir pusė, arba apie tiek, žmonių tam panaikinimui priešinosi.

Pastaba - V. Bukovskis užmiršta nuožmų 1863 m. sukilimo numalšinimą... Bet tą pačią mintį, kad demokratinės santvarkos samprata nėra giliai įsišaknijusi žmonijos sąmonėj, vysto išradingai ir įtikinamai Jean-François Revel savo šiokį tokį triukšmelį sukėlusioj knygoj "Comment les democraties finissent 1983". (bus daugiau)

KULTŪRINIS PUSLAPIS

ALGIMANTAS MACKUS

Augintinių žemė

AUGINTINIŲ ŽEMĖ Algimantas Mackus.

Ši knyga yra skirta Algimanto MACKAUS 20 METŲ MIRTIES SUKAKTUVĖMS PAŽYMĖTI. KNYGA SUSIDEDA IŠ ANKSČIAU IŠLEISTŲ POEZIJOS RINKINIŲ: JO YRA ŽEMĖ, NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA ir AUGINTINIAI, CHAPEL B.

Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Tiražas 800. 190 psl.

Iliustruota juodo tušo piešiniais paspalvintais raudonos spalvos temperos dažais. Knygoje yra 19 pilno puslapio iliustracijų. Dailininkas-Pranas L a p ė.

ĮVADĄ - apibūdinantį Algimanto Mackaus poeziją ir jo vietą lietuvių literatūroje įžvalgiu kondensuotu žodžiu parašė R. Š i l b a j o r i s.

Chronologiškai žiūrint, ironiškąjį atspalvį poezijai į mūsų literatūrą - poeziją įvedė poetė Liūnė Sūtema.

Kietais viršeliais, kaina $15.

TURINYJE:

Įvadas.
JO YRA ŽEMĖ - Pasikartojimas, Miestelis upėje, Ryžių rinkėjos gyvenimas ir mirtis, Keista mirtis, Netikėjimas; SALA IR PAUKŠTIS - Lietus, Ir vėl lietus, Sniegas baltavo ir man, Kovas, Žemės atsižadėjimas, Neišlaikomas svoris, Sala ir paukštis, Grįžimas į lygumas, Pasimeldimas; MŪSŲ VASAROS PRASLINKO NESUSITIKUSIOS-- Kad mano kraujas būtų Tavo žaizdose, Susitikom lietuj lyjant, Kriaukdės ant moterų ašarom sudrėkusio kranto, Džiaugsmas, senasis liūdesio apaštalas, Erškėtis, įaugęs vaikystėn Mano gyslos Tau yra stangrios, Mūsų vasaros praslinko nesusitikusios, Užnuodytas vanduo nepalaimina, Naujų veidų mes neatsinešėm; DEDIKACIJOS MIRČIAI IR MEILEI - Dievo motina, Tėvas, Ušė, tėvas, upė. Daina apie kaimo Hefaistą, Mirę svečiai, Paskenduolė, Po vasaros, Po draugystės, Po išsiskyrimo, Po audros, Sausros alegorija, Išpažintis, Dedikacijos mirčiai ir meilei, Tikrovė vaikystės detalėj, Miestas, Iš rūškano rudens ryto, Lietuva;

NEORANMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA ir AUGINTINIAI -
Atsklanda. I. II, Litanija, Į apvalią spalvą, III, Malda, Hermetiškoji daina, Melskimės, vasara artinas, Pokalbis su mirusiais vaikais, Pokalbis apie negyvųjų gimimą, Dvi grubios variacijos iškankintam plotui, Vinjetė, IV, Liaudiškoji, Hermetiškoji daina su refrenu, V, Į tobulą įtampą, Užsklanda: rečitatyvas ir šauksmas. AUGINTINIAI " I, II, III, Variacijos ironiško sapno tema, IV, V, VI, Baladė apie gerąjį John, ą, Jurekas, VII, VIII, PO augintinių. CHAPEL B - I, II, III, IV, Mirtiškoji, V, VI, Raudiškoji, VII, Triumfališkoji, Pastabos.

NESVARBU, ar ta praeitis gera ar bloga, graži ar tragiška, garbinga ar niekšinga, svarbiausia, kad mes ją jaustume ir matytume tautos praeities nenutrūkstamą filmą dvasios ekrane. Žengdami į ateitį, mes visada turime jausti po savo kojomis nugrimzdusią amčių gilumon uolą, nes tik ja pasiremdami, galime atsilaikyti prieš pasaulio vėtras ir išnešti gyvą lietuvišką žodį ateities kartoms.

(Vytautas Alantas)

ATSIŲSTA PAMINĖTI:

TĖVYNĖS SARGAS, nr. 2(58) 1984. Redaguoja Algirdas J. K Kasulaitis. Administracija- Adomas Viliušis. Viršelis - Pauliaus Jurkaus. Turin

Turinyje: Iš kur kilo rusiškasis imperializmas?-prof. Juozas E r e t a s; Lietuvos šventasis- A. J. K a s u l a i t i s; Politinė atsakomybė - A m e r i k o s v y s k u p a i; 80 metų pirmajai krikščionių demokratų programai - Mykolas Krupavičius apie pirmąją Krikščionių Demokratų programą; SUKAKTYS: Prelato Lado Tulabos kunigystės 50 metų sukaktis, dr. Kęstučiui Valiūnui 60 metų; Žiburiams Užgęsus: Juozui Eretiui iškeliavus namo; prelatas Aleksandras Dambrauskas-Jakštas, Jonas Vailokaitis, vysk. Justinas Staugaitis, Alcide de Gasperi, kun. Juozas Vailokaitis, Don Luigi Sturzo, Viktoras Užupis, dr. Antanas Trimakas, Knygų apžvalga. Žinios iš Krikščionių Demokratų pasaulio. Kaina $ 4.

"Tėvynės Sargas" pradėtas leisti 1896 m. Adresas: 894 Reast 223 rd Street, Euclid, Ohio 44123, tel:(216)-4994.

Pasakos

Fantastiška Plokštelė!

Lietuvių liaudies pasakos, paruoštos Montrealyje, vadovaujant **Birutei Nagienei.** Muzikinius įtarpus ir foną sukūrė muz. **Aleksandras Stankevičius.** Įdomūs garsų efektai. Plokštelė pradžiugins visus — nuo 5-85 m. amžiaus! **PASAKOS** — geriausios kokybės, — puiki dovana visiems. **Kaina $10 — priedo $2,50** — persiuntimui. Užsisakyti, pridedant atkarpa:

VILNIUS RECORDS OF CANADA
2127 RUE GUY
MONTREAL, QUEBEC
CANADA H3H 2L9
TEL. (514) 849-6722;
PLOKŠTELIŲ SKAIČIUS:_____
VARDAS ir PAVARDĖ:_____
ADRESAS:_____
PRIEDAS: $_____ PAŠTO KODAS _____

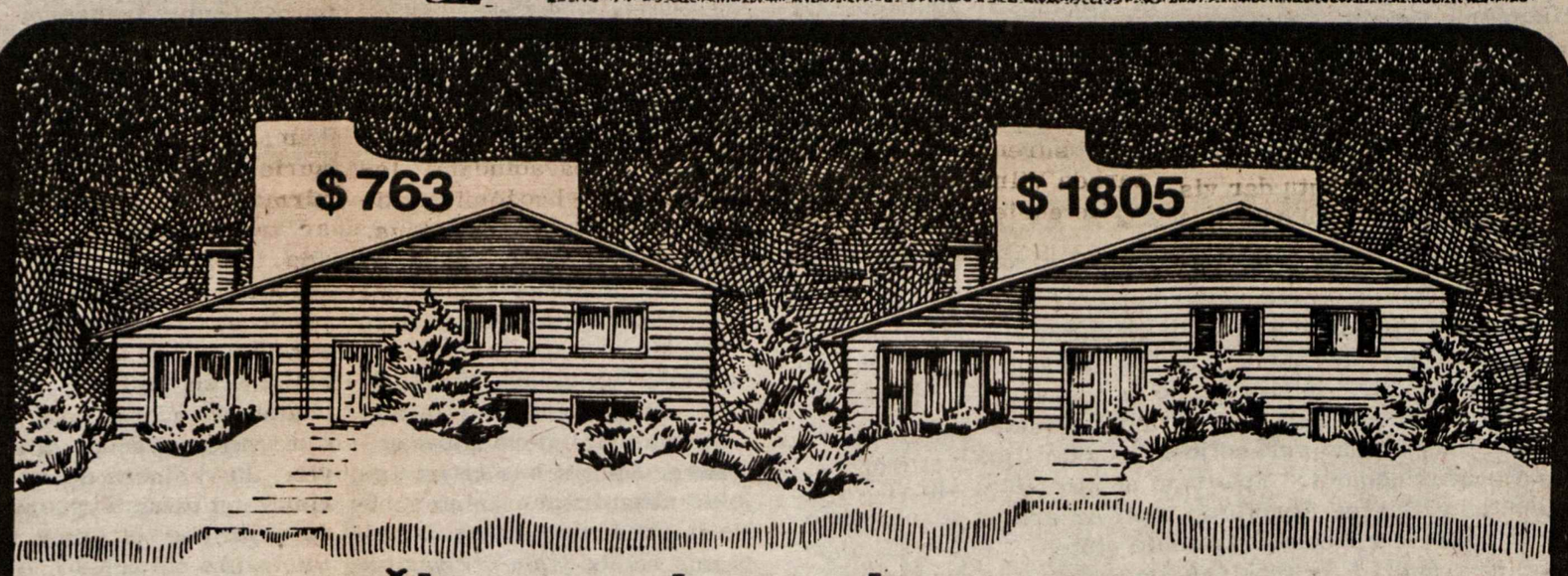

Šie namai atrodo panašūs, bet kai palyginame šildymo išlaidas, panašumas dingsta

AR JŪS VĖL IŠLEISITE PER DAUG PINIGŲ SAVO NAMO APŠILDYMUI ŠIĄ ŽIEMĄ?

GAL JŪS IZOLIAVOTE SAVO PALĖPĘ, BET PALIKOTE RŪSĮ. GAL JŪSŲ DURYS IR LANGAI NEPAKANKAMAI GERAI UŽKALKIUOTI AR UŽKLIJUOTI. GAL JŪSŲ IR SILDYMO SISTEMA PER BRANGIAI ATSIEINA. DABAR YRA GERIAUSIAS LAIKAS SUTVARKYTI ŽIEMAI APŠILDYMĄ IR JO IŠLAIDAS. "ENERGY, MINES AND RESOURCES CANADA" ĮSTAIGA YRA PASIRUOŠUSI JUMS PADĖTI NUIMTI ŠILDYMO RŪPESTĮ NUO JŪSŲ GALVOS.

MES JUMS PADĖSIME IZOLIUOTI

GERA IZOLIACIJA IR SKERSVĖJU NEBUVIMAS YRA GERIAUSIAS BŪDAS SUTAUPYTI PINIGUS NET IKI 40% NUO JŪSŲ ŠILDYMO IŠLAIDŲ. JŪS GALITE PRAŠYTI HEATHLINE PATARIMŲ METODAMS IR MEDŽIAGAI IR KAIP GALĖTUMET PASINAUDOTI "CANADIAN HOME INSULATION" PROGRAMA (CHIP) $500 TAKSUOJAMA PARAMA. ŠI PARAMA TAIKOMA VISIEMS NAMAMS, KURIE YRA PASTATYTI IKI RUGSĖJO 1 d., 1977. (SAUSIO 1 d., 1977 NOVA SCOTIA ir PRINCE EDWARD ISLAND).

DIRBKITE PATYS ARBA SAMDYKITE KONTRAKTORIŲ

DAUGELIS ŽMONIU MĖGSTA PATYS ATLIKTI SAVO NAMŲ PAGERINIMO DARBUS. BET JEIGU JŪS NORĖTUMĖTE KONTRAKTORIAUS, PASIRINKITE TOKĮ, KURIS YRA UŽREGISTRUOTAS "CANADIAN GENERAL STANDARDS BOARD (CGSB) SĄRAŠUOSE.

Call toll free/Composez sans frais
HEATLINE/THERMOPHONE
1-800-267-9563
BRITISH COLUMBIA/COLOMBIE-BRITANNIQUE
112-800-267-9563

Energy, Mines and Resources Canada / Energie, Mines et Ressources Canada
Canada

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

APIE IGNALINĄ

Lietuvos kino studijoje yra susukta dokumentinė filma "Laikas į atomus neskyla". Joje supažindinama su Ignalinos atomine elektros stotimi.

Filmą režisavo G. Skvarnavičius, filmavo A. Tarvydas. Režisorius kartu su žurnalistu J. Šadevičium parašė šiai filmai scenarijų.

Kaip žinome, tokios elektros jėgainės Lietuvai dar nereikėjo, ji pilnai galėjo būti aprūpinta kitokiomis elektros gaminimo priemonėmis.

Ignalina pastatyta, neat - sižvelgiant į mokslininkų atsargos įspėjimus. Atominės atmatos privalo būti ypatingu rūpestingumu sutvarkytos, kad nepažeistų aplinkos, bet į tai vyriausybė perdidelio dėmesio nekreipia. Svarbiausia- Ignalina buvo geras pretekstas atsikraustyti pulkams kolonistų, gauti viso - kias privilegijas patogiai įsitaisyti, apie ką savojoje tėvynėje svajoti daug sun - kiau.

MIRĖ ANTANAS GABRĖNAS

Kauno Menininkų Namų direktorius mirė rugpjūčio 10 d.

Gimęs Kuršėnų miestelyje 1922 m. Aktorius, sukūręs daugiau kaip 100 vaidmenų, pasižymėjęs charakterinėse rolėse.

● Iš viso Lietuvoje veikia 12 aukštųjų mokyklų, kuriose mokosi maždaug 70.000 studentų.

Vilniaus Inžinierinį Statybos Institutą šiemet baigė 1053, o Žemės Ūkio Akademiją- 550 studentų.

Tad- specialistų gana, tik kodėl žmonėms butų dar vis tenka laukti, ir laukti, ir laukti...

STENGIASI PAGAMINTI DAUGIAU CUKRAUS

Panevėžio Cukraus Fabrikas pasiruošęs naujam sezonui - kasdien atgabena šimtai tonų panevėžiečių ir aplinkinių vietovių augintojai cukrinių runkelių.

Šiemet tikimasi patiekti 185.000 tonų runkelių.

SENIAUSIA POPIERIAUS ĮMONĖ

Naujųjų Verkių popieriaus fabrikas gyvuoja jau 150 metų.

1834 m. buvo pastatyti pagrindiniai pastatai, po 3 metų čia 40 darbininkų pagamindavo per metus 34 tonas rašomojo popieriaus.

Dabar, 20-jame amžiuje, čia popieriaus gamyba sie - kia iki 20.000 tonų, šešių rūšių popieriaus.

Labai daug popieriaus sunaudojama tokiems "pasaulinio"masto rašytojams, kaip Brežnevo atsiminimams ir panašiųjų pamokslams, be kurių lietuvių tauta gyveno neblogai praeityje, sugebėtų tvarkytis ir dabartyje dar geriau...

KŪRYBINGI STUDENTAI

Valstybinės Konservatorijos studentai Klaipėdos mokomajame teatre pradėjo naują sezoną su K. Inčiūros pjese ŽEMAITĖ.

Šiame mokomajame teatre studentai susipažįsta su vaidybos, scenografijos, scenos technikos ir režisūros metodais.

Mokyklos studentai yra verčiami ruoštis "Didžio - sios Tėvynės Pergalės"40-mečiui. Bet mums, lietu - viams tai-pergalė prieš hitlerininkus ir deja, vergovė kremlininkams...

PAMINĖTA JUMORISTĖ LIŪNĖ JANUŠYTĖ

Žinomai jumoristei Liū - nei Janušytei, prisimenant jos 75 m. gimimo sukaktį, buvo surengta jos kūrybos paroda Vilniuje, valstybinėje bibliotekoje. Ji mirė 1965 m.

● NAUJA PREMJERA- kino filma, susukta Vilniaus studijoje, pavadinta "Susidūrimas".

Centrinė Televizija užsakė šią filmą pagal M. Sluckio romaną "Saulė Vakarop".

Režisavo I. Fridbergas, filmavo D. Pečiūra, dailininkai - A. Boim'as ir M. Malkov'as.

LYGYBĖ YRA SĄLYGINĖ SĄVOKA

Labai jau patrauklus tas žodis- lygybė. Atrodytų, kad tai būtų idealas sutvarkyti visuomenę lygybės pagrindais. Nebeliktų tuomet pavydo ir neapykantos turtingesniems, kurie neva yra praturtėję sąskaiton tų neturtingųjų, juos išnaudojant. Kaip tas mano bičiulis, žydų tautybės pilietis per pirmąjį bolševikmetį man pareiškė: esą, tuomet "ūkininkas", pav. "pjaus rugius, jo žmona riš rugius, o aš juodu prižiūrėsiu, gi mano žmona ves sąskaitybą-ir visi būsime lygūs".

Tą išgarsintą komunistų lygybę, taip pompastiškai reklamuotą revoliucijų metu, dažnas iš mūsų jau net ant savo kailio patyrėme ir todėl puikiai žinome, kad ta jų taip skambiai skelbta lygybė yra visiškas blefas arba 100% apgaulė. Ne bereikalo buvo sakoma, kad "atimdamas iš turtingųjų, nepadarysi turtingais biednųjų".

Pažvelkime į realų gyvenimą. Prisimenu mano senovės kaimą Lietuvoje. Mano senelis gimė 1820 m. ir turėjo du brolius, kurių vienas išėjo kuniguosna, o kitas liko nevedęs ir nugyveno pas brolį kunigą. Gi antras mano vienvardžių kiemas irgi turėjo tris sūnus, kurie visi trys pasiliko gyventi kaime, pasidalino savo tėvo čielažemio ūkį ir sukūrė šeimas. Mano tėvas, gimęs 1857 m., turėjo vieną brolį, kuris išėjo kuniguosna, ir valdomoji žemė vėl liko neskaldyta. Mano tėvas turėjo du sūnus: vyresnis, gimęs 1894 m., pasiliko vėl nedalintame ūkyje, nes antras sūnus, gimęs 1896 m., išėjo mokslus. Mūsų kaimas išėjo į vienkiemius 1904 m., ir iš kaimo pirmykščiai buvusių 13 čielažemių, liko tik 3 čielažemiai; kiti valdė po 10 ha, gal kiek daugiau ar mažiau. Mūsų senovės kai - me lygybės masto nebuvo galima pritaikinti. Tą "lygybę" vykdė komunistai, išveždami į Sibirą čielažemius (jų tarpe ir mano brolio šeimą), juos pavadindami išnaudotojais- buožėmis, o kitus suvarydami į kolūkius. Iš suproletarinto kaimo bėgo ir dar tebebėga jaunimas į miestus, kurių gyventojų skaičius keleriopai padidėjo.

Ar sumiesčionėjęs, iš kaimo į miestus persikėlęs gyventi mūsų jaunimas yra tapęs miesto proletariatu? Nebūtinai, bent jau nevisi. Pagal sugebėjimą prisitaikė prie pakitusių, kad ir kaip vargingų gyvenimo sąlygų- nors daugelis tikrai vargsta ir skursta bet kaikurie yra pusėtinai įsikūrę ir net automobilius įsigiję. Taigi, net ir ten, mūsų miestų supro - letarintų gyventojų tarpe nėra įgyvendinta "lygybė".

Šauniai skamba JAV ir Kanados demokratinės santvarkos. Kas gali prieštarauti tokiai tobulai santvarkai, kuomet visų piliečių balsai yra teoretiniai lygūs, ir ką mes nubalsuosime, tokia ir bus mūsų vyriausybė. Panagrinėjus balsavimo procedūrą, paaiškėja, kad tikros lygybės vis tik nėra. Kas gi stato kandidatus į valstybės postus (į Kongresą ir į valstybės Prezidento vietą), - ar taip be jokių sąlygų ar suvaržymų kiekvienas pilietis gali išstatyti savo kandidatūrą? Yra partijos, ir jų kandidatai; sudaromas visas komplikuotas rinkiminis a - paratas. Jei paseksime nūdienius JAV prezidento rinkimus, tai paaiškėja, kad tie rinkiminiai aparatai kainuoja milijonus dolerių.

JAV-se yra daugiau pusės milijono milijonierių, o neturtingų, turinčių metines pajamas apie $10.000, yra žymiai daugiau. Jei čia reiškiasi didžiulė turto nelygybė, tai gal demokratinė valstybės santvarka, teikdama savo piliečiams vienodos vertės rinkiminį balsą, yra tobulos politinės lygybės pasireiškimas? Kongresų rinkiminei kompanijai aukoja lėšų ne vien pavieniai asmenys, kiek įvairios organizacijos ir bendrovės, kurių reikalus būsimas kongresmanas įsipareigoja ginti. Todėl į JAV Kongresą išrenkami tik prityrę politikieriai, kurie nebūtinai yra linkę pirmon eilėn ginti valstybės ar tautos reikalus, nes jie yra įsipareigoję ginti juos šelpusias organizacijas bei bendroves. Tad, čia nėra tikros senovės graikų demokratijos, kuomet ir gyventojų skaičius buvo palyginti nedidelis, ir ten anuomet tikrai visi turėjo netik vienodą rinkiminį balsą, bet ir vienodą galimybę būti išrinktais. Pamėgink gi tu, Amerikos eilini pilieti, patekti į Kongresą. Tai būtų beviltiška pastanga, jei tavęs neparems surinktos, dažnu atveju, net milijoninės sumos.

Sovietuose rinkimai "suprastinti", nes ten nėra kandidatų pasirinkimo. Jų sąrašą patiekia vyriausybė.

Prisimenu ir Lietuvos į Seimą rinkimus. Būdavo išstatomi partiją kandidatų sąrašai, ir Lietuvos pilietis tegalėjo balsuoti tik už vįsą, betkurį sąrašą, bet ne už pavienius asmenis.

Pravedus Lietuvoje žemės reformą gavo žemės sklypus mažažemiai ir bežemiai. Ar jie visi sugebėjo vienodai įsikurti? Amerikos darbininkai fabrikuose gauna tam tikrą valandinį atlyginimą. Nežiūrint jų vienodo gaunamo atlyginimo, jų išlaidumas ir sugebėjimas taupyti yra nevienodi iri todėl jų gerbūvis bei gyvenimo lygis irgi tikrenybėje yra skirtingi.

Ar tie, kurie pompastiškai skelbia revoliucijas su lygybės (dar ir laisvės, bei lygybės) šūkiais, -ar jie ne - supranta, kad jų skambiai skelbiama lygybė yra ble - fas, taigi, gryna apgaulė?

Kitas pavyzdys: įvedė lygias balsavimo teises Afrikos Rodezijoje, ir štai turime komunistinę valstybę Zimbabvę. Pietų Afrikoje 3 milijonai baltųjų sukūrė aukštos civilizacijos pra - monę. Juodųjų ten gyvena keleriopai daugiau, bet kiek jie prisidėjo prie tos civilizacijos išvystymo? Įvedus visų be rasės skirtumo P. Afrikos gyventojų lygų balsavimą, renkant valdomuosius šalies organus, neabejotinai atsirastų nauja komunistinė valstybė, panašiai kaip Rodezijoje. Ar įmanoma dirbančių lygybė, valdant didelę farmą? Ar įmanoma suteikti didelio fabriko darbininkams lygias teises į komplikuoto fabriko administravimą? Jei nebent tai būtų tobulas kooperatyvinis valdymas...

Absoliuti lygybė yra neįmanoma; ji pasireiškia gal tik matematinėse formulėse. Lygūs yra tik- v e r g a i. Pagaliau, mirtis visus sulygina, nes visiems mirusiems užtenka 6 pėdų ploto po že - me.

J.V.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIU IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI!

IŠ CIKLO "LIETUVA" – ŽEMAITIJA
Dail. Algimantas Švažas

KREIVI VEIDRODŽIAI

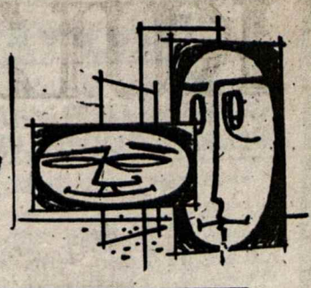

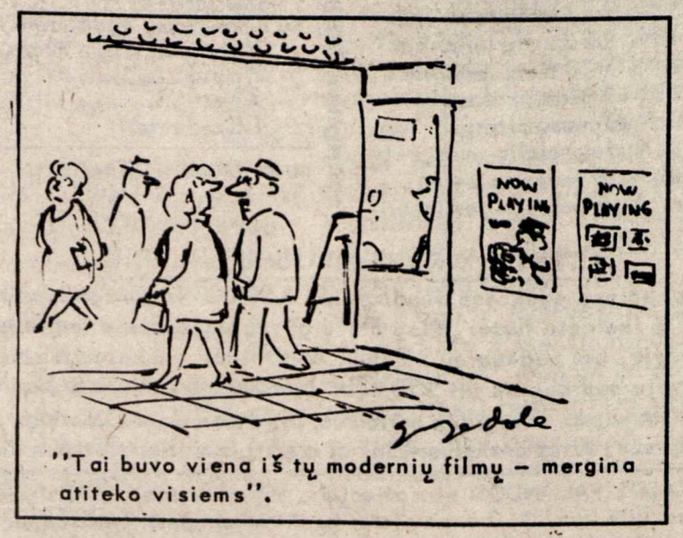

"Tai buvo viena iš tų modernių filmų – mergina atiteko visiems".

● Laimė - tai ypatingas jausmas, kuris tave užlieja, kai esi perdaug užsiėmęs, kad negerai jaustumeisi.

● Dabar brangiau kainuoja linksminti vaiką, negu kad seniau kainuodavo išmokslinti jo tėvą.

● Geras būdas užmiršti visas savo bėdas- apsiauti permažais batais.

● Darant sąrašą knygų, kurios turėjo įtakos, nepamirškite prirašyti ir čekių knygutės.

● Kokį talentą beturėtum- naudok jį: miškai būtų gerokai tylūs, jeigu giedotų tik geriausi giesmininkai.

KAIP ILGIAU IŠLAIKYTI DARŽOVES LAUKE

Pasirodžius pirmai lengvai šalnai, daržovės- ypač pamidorai, pipirai ir agurkai- labiausiai nukenčia. Svarbiausia, kad šiuo metu, po kelių dienų, oras vėl atšyla. Yra būdų daržoves išlaikyti ilgiau daržuose ir leisti joms natūraliai nokti,

Apginti nuo šalto vėjo ir palaikyti šilumą, kurią skleidžia pati žemė ir augalas, galima labai paprastai. Su permatomais plastikiniais lakštais apgaubti grupę ar pavienius augalus. Šviesa juos pasieks, o jeigu apšals lapai, kurie prisiliečia prie plastikos - augalui nepakenks.

Jeigu neturite po ranka plastikinių lakštų ir išgirstate radijo įspėjimą, kad gali būti šalna- galima nakčiai augalus apgaubti paklodėmis arba kelių sluogsnių laikraščių lapais ir taip apsaugoti nuo nakties šalčių. Apšilus, - apdangalus nuimti.

Jeigu sumanytumėte išlaikyti ilgiau plastikinius apdangalus, naudinga pašildyti augalus per naktį irgi labai paprastu būdu- karšto vandens buteliais. Betkoks indas su vandeniu saulėtą dieną pritrauks šilumą ir ją skleis naktį. Palaikyti saulės suteiktą šilumą geriausia tamsios spalvos induose, nes tokia stipriau įšyla ir geriau skleidžia šilumą temperatūrai nukritus. Butelius ar uždarus indus reikia sudėti arti augalų; viduje plastikinio gaubtuvo.

Neaukštos daržovės - salotos, špinatai, morkos ir petražolės gerai auga, kol žemė visai neužšąla, ir jas yra lengva apdengti nakčiai. Tokiu būdu jas dar galima naudoti ir po pirmojo sniego.

Jeigu dar liko žemėje šakninių daržovių ir jūs norite jas išlaikyti ilgiau- per visą žiemą- štai išbandytas būdas: uždengti daržoves maždaug pėdos storumo šiaudais arba lapais ir leisti sniegui užkristi. Jei gerai iš abiejų eilės pusių užkrausite lapais ar šiaudais- žemė išsilaikys pakankamai puri ir kada norėsite, galėsite sau išsikasti daržovių. Tai natūralus šaldytuvas. Daržovių eiles patariama pažymėti įsmeigta lentele su užrašu, kad žinotumėt kur kas auga. Iškasus, kiek reikia, vėl uždengti tas vietas sniegu.

Kopūstai, briuselio kopūstėliai, jeigu ir paliesti šalnos, yra dar skanesni. Aplink juos galima apdėti storą šiaudų sluogsnį kai pasidaro tikrai šalta, ir taip jie gali išsilaikyti ilgą laiką žemėje.

Savo daržovių sezoną tokiomis paprastomis priemonėmis galite prailginti, sutaupydami vietą šaldytuve ir begudravodami su šalčiu.

AA CENTRINĖS:
Montreal 273–7544
Ottawa 523–9977
Toronto 489–3693
Hamilton 522–8392

London 438–1122
Windsor 252–3842
Calgary 287–2712
Winnipeg 233–3508
Sudbury 674–6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:
Leonui G.: 366–2548 (namų); 489–5391 (darbo);
Henrikui N.: 277–7868; Dainiui L.; 768–9606;
JONUI R.: 337–8637

CFMB
LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669–8834

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO, IR JUMORO IR IŠMINTIES!

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:

10¼% už 90 dienų term. ind.
10¾% už 6 mėn. term. ind.
11¼% už 1 metų term. ind.
11¾% už 2 metų term. ind.
12 % už 3 metų term. ind.
9½% už pensijų planą
9 % už namų planą
9 %už specialią taup. s–tą
8¼% už taupymo s–tas
6 % už čekių s–tas (dep.)

IMA:

už asm. paskolas nuo 12½%
už nekilnojamo turto paskol. (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13¼%
2 metų ..... 14 %
3 metų 14½%
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 12%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 39 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir saskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos:(Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 Toronto, Ontario M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • TELEFONAI: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI – VIRŠ 24 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10–3
Antradieniais 10–3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10–8
Penktadieniais 10–8
Šeštadieniais 9–1
Sekmadieniais 9–12:30

MOKA UŽ:
90 dienų term. indėlius .. 10¼%
180–185 d. term. ind. 10¾%
Term. ind. 1 metų 11¼%
Term. ind. 2 metų 11¾%
Term. ind. 3 metų ..... 12 %
Pensijų s–tą 9½%
Spec. taup. s–tą ..... 9 %
Taupomąją s–tą 8¼%
Depozitų–čekių s–tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS:
Asmenines nuo 12½%
Mortgičius nuo .. 12 – 14½ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9:30– 1:00 p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame piniginės perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias saskaitas. MŪSŲ TIKSLAS –
NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

toronto

TORONTO CHIRURGŲ GRUPĖ GYDYS LENKIJOS VAIKUS

Canadiah Scene (issue 1166, september 28,1984) rašo ma, kad Toronto Vaikų Ligoninės chirurgų grupė apsiėmė gydyti Lenkijos vaikus, kurių nugarkauliai yra paliesti ligos- spina bifida-, kuri stipriai iškraipo nugarkaulį.

Chirurgų grupei vadovauja dr. Walter Bobechko, kuri išvyko rugsėjo pabaigoje į Lenkiją operuoti sergančiuosius ir mokyti ortopedijos chirurgus Lenkijoje naujų metodų.

Senatoriaus Stanley H a i d a s z dėka, vyksta geriausi Toronto ortopedijos chirurgai. Humanistinę-mokslinę išvyką finansuoja Kanados John Paul II Fundacija Globoti Lenkijos Našlaičiams ir Apleistiems Vaikams.

Mintis vykti kanadiečiams chirurgams kilo pernai, kai dr. Bobechko gydė 12 metų mergaitę Iš Lenkijos Toronte.

"Po šio pirmojo atvejo buvo gauta įvairiausių prašymų iš Lenkijos, kad ir kiti vaikai galėtų atvykti gydytis. At rodo paprasčiau yra pakviesti dr. Bobcheko Lenkijon ir ten mokyti jos chirurgus. Neališku, kodėl ši liga- nugaros iškrypimai- labai dažna Lenkijoje", - aiškino Fundacijos a atstovas Jan Stoker

Dr. Bobechko dirbs Zakopanės ligoninėje. Dr. D. Za - rycki, šios ligoninės chirurgas atsiuntė bylas ir rentegeno nuotraukas 16-kos pacientų.

Dr. Bobechko yra jau operavęs be atlyginimo 20-tyje kraštų ir jis tiki, kad tokie turtingi kraštai, kaip Kanada, turi būti atsakingi už mediciniškų metodų pažangos pasidalinimą tarptautiniu mastu. Jis įsteigė ir "Polish Scoliosis Fund" Toronte, kad galima būtų nupirkti reikalingų chirurginių instrumentų pacientams Lenkijoje. Nugarkaulio elektro-kontrolieriai(pacemakers), kurie padeda ištiesinti vaiku nugaras, kainuoja apie $3. OOO kiekvienas.

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ !

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St West, kampas Indian Rd.), 7:30 val. vakaro.
ŠKAMBINKITE : 487–5591

VEIKLŪS KANADOS TORONTO ŠAULIAI

Stepas V a r a n k a

Atkurta 1954 metais laisvame pasaulyje Šaulių Sąjunga, – tai tęsinys Laisvosios Lietuvos Šaulių Sąjungos idėjos ir tikslo vykdymas tremtyje - išeivijoje padėti pavergtai tautai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Kaip žinome, šauliai ir savanoriai, Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, dar kariuomenei nespėjus susiformuoti, stojo savo tautos reikalų ginti.

Kai buvo nuo Lietuvos atplėštas Vilnius ir Vilniaus kraštas, šauliai per demarkacijos liniją slaptai gabeno ten spaudą. Jie taip pat rinko iš gyventojų protestus ir parodymus apie lenkų okupantų elgesį su vietos gyventojais, ypač lietuviais...

Karo audrų išblokšti iš gimtųjų namų, šauliai atvykę į laisvo pasaulio kraštus, siekė tęsti šauliškas tradicijas, susitelkę į didesnes lietuviška kolonijas, steigė šaulių kuopas.

Viena iš pirmųjų buvo Toronte Vlado Pūtvio kuopa, įsisteigusi 1954. 7. 11 d. Atkurtoji Šaulių Sąjunga tremtyje plačiai reiškiasi tautinėje, kultūrinėje ir sportinėje srityse. Šaulių veiklos pėdsakai jau yra giliai įminti Kanadoas lietuvių veikloje.

Turime prisipažinti, kad be Šaulių Sąjungos dalinių dalyvavimo mūsų tautiniuose minėjimuose su uniformomis ir vėliavomis, atrodytume skurdžiau. Šauliai – tai išeivijos pasididžiavimas.

SUKAKTIES MINĖJIMAS

Toronto Vlado Pūtvio Šaulių Kuopa š. m. rugsėjo 29-30 d. d. iškilmingai paminėjo savo našios veiklos 30-tį. Sukaktuvių minėjimas: vakaras - koncertas - vakarienė vyko Toronto Lietuvių Namuose. Pamaldos, Mississaugoje, Lietuvių Kankinių bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo klebonas kun. Jonas Staškus, asistuojant naujai įšventintam kun. K. Kaknevičiui. Minėjimui pritaikytą pamokslą pasakė jaunas, naujai įšventintas dijakonas Edmundas Putrimas. Mišių skaitymus atliko šaulys Vytautas Pečiulis. Pamaldų metu solo giedojo Slava Žiemelytė. Vargonais jai talkininkavo muz. Jonas Govėdas. Pamaldose dalyvavo Toronto ir apylinkių tautiečiai, šauliai ir svečiai iš JAV.

OFICIALIOJI DALIS

Minėjimas pradėtas 9-nių vėliavų į sceną įnešimu: Vlado Pūtvio, Torontas, Vilniaus Šaulių Rinktinės, Montrealis, Lietuvos Karaliaus Mindaugo, Montrealis, DLK Algirdo, Hamiltonas, Povilo Lukšio, Niagaros Pusiasalis, St. Catharines; Žalgirio, Clevelandas, Maironio, Sudbury, Baltija, Jūros Šaulių Kuopa, Torontas, ir kar. A. Juozapavičiaus, Clevelandas. Vėliavoms išsirikiavus, buvo pianinu pagrotas Kanados himnas.

Vlado Pūtvio Kuopos pirm. S. Jokubaitis savo įvadiniame žodyje tarė: "Sveikinu Jus visus, taip gausiai susirinkusius, iš toli ir arti. Man yra labai džiugu Ir miela pradėti šią šventę, kurią švenčia ne tik Vlado Pūtvio Šaulių Kuopa Toronte, bet ir visa Lietuvos Šaulių Sąjunga laisvame pasaulyje. Tai pirmoji už Lietuvos ribų įsteigtoji šaulių kuopa. Šaulių kuopos įsteigimo iniciatorė buvo Eugenija Klupšienė talkininkaujant S. Baneliui, K. Grigaičiui, J. Jankaičiui ir J. Karkai. Šiandieną minime 30-metį savo veiklos ir kartu 65 metų sukaktį nuo Šaulių Sąjungos įsisteigimo laisvoje tėvynėje Lietuvoje. Šaulys yra savo tautos sargas. Mes šauliai, budime lietuvių tautos interesų sargyboje visais galimais būdais, siekdami pavergtai Lietuvai laisvės ir lietuvybės išlaikymo išeivijoje. Šią iškilią valandą jungiamės kartu su broliais ir sesėmis pavergtoje Lietuvoje. Tik Lietuva yra mūsų tėvynė, o mes visi jos vaikai...."

Po atliktos kun. Eug. Jurgučio, OFM, invokacijos, pagrindinį minėjimo pranešimą padarė "Vilniaus Šaulių Rinktinės pirm. Juozas Šiaučiulis iš Montrealio. Čia pateikiu tik keletą sakinių iš jo gana ilgokos kalbos.

".....Lietuvos šauliai gimė kartu su Lietuvos nepriklausomybe. Šalia kūrėjų – savanorių, šauliai savo kraujo auką sudėjo ant tėvynės aukuro. Šauliai būdavo nuolatiniai kariuomenės talkininkai jos kovose, ginant Lietuvos sienas nuo visų priešų... Vienas iš ryškiausių šaulių laimėjimų, - tai prisidėjimas prie Klaipėdos krašto atvadavimo...

1940 m. komunistinei Rusijai okupavus Lietuvą, pirmuoju taikiniu buvo Lietuvos Šaulių Sąjunga ir jos nariai. Daugelis šaulių buvo suimti, nužudyti ar išgabenti į tolimą Sibirą, vien dėl to, kad jie savo tėvynę mylėjo daugiau, negu save.... Antrą kartą komunistų armijai artėjant prie Lietuvos, nemažas skaičius brolių ir sesių šaulių įsijungė į kovotųjų eiles ir tą beviltišką laisvės

(perkelta į 7 psl.)

ŠAULIAI SU VĖLIAVOMI PRIE LIETUVOS KANKINIŲ PARAPIJOS ŠVENTOVĖS MISSISSAUGOJE
1984.9.30 d. Vlado Pūtvio Šaulių Kuopos 30 metų minėjimas Nuotr. St. Dabkaus

KONCERTINĖ DALIS 1984.9.29–30 d.d. TORONTE, Iš kairės: muz. Jonas GOVEDAS, solistė Slava ŽIEMELYTĖ ir fleitistas T. REGINA. Nuotr. St. Dabkaus

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

AUDRA
Travel
kviečia keliauti kartu
Į
LIETUVĄ
SPALIO 2– 16 GRUODŽIO 21 – SAUSIO 4

NUMATOMA KELIONĖ Į TOLIMĄJĄ AUSTRALIJĄ DALYVAUTI 13–tosiose LIETUVIŲ DIENOSE GRUODŽIO 26 – 31 d.d.

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis
Kelionės lydimos patyrusių vadovų.
Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:
- sutvarkant dokumentus iškvietimui
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:
1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
MONTREALYJE ATSTOVAS LIUDAS STANKEVIČIUS
Tel. (514) 669–8834
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. – 12 v.p.p.
Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE ★ Namų– Gyvybės ★ Automobilių ★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis Insurance Agency Ltd. 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
1551 Bloor St. W. TORONTO, Ont. M6P 1A5
Visais kelionių reikalais bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– Įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIU
KREDITO
KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. E.
L8M 1L6
Tel.: 544–7125

Kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:
depozitus /P.C.A./ .....6. %
santaupas .....9. %
kasdien prirašomas palūk.8. 5 %
term. depositus 1 m. 12.25%
term depositus 3 m.....12.5 %
reg. pensiju fondo 9.25%
term. 90 d. indėlius .....11. %

IMAME UŽ:
asmenines paskolas .... 14 %
nekilnojamo turto 1m.....13.5%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudą
Nemokamas pilnas čekių aptarnavimas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadienį nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r.

hamilton

VYSK. VALANČIAUS ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

Šiais mokslo metais turi 52 mokinius. Aukštesniuose Lituanistikos Kursuose yra 14 studentų.

Mokytojauti sugrįžo joje daug metų jau dirbęs J. Stanius.

• Jaunimo Centre dail. Jonė KVIETYTĖ-YOUNG turėjo savo kūrybos parodą-grafikos ir akvarelių.

Ji baigė Albertos meno mokyklį ir gavo dailininkės diplomą Calgary, kur jau eilę metų gyvena.

Šiuo metu dalis jos darbų yra rodoma parodose Japonijoje.

toronto

(atkelta iš 6 psl.)

VEIKLŪS KANADOS TORONTO ŠAULIAI

kovą tęsė ilgus metus su viltimi, kad laisvas pasaulis supras jų troškimus būti laisvais ir nepriklausomais. Šauliai kartu su partizanais kovoję prieš okupantą, buvo žiauriai išnaikinti, bet nenugalėti. Jų laisvės kovos, tai neužgęstantis vilties žiburys....."

J. Šiaučiulis savo kalboje gana smulkiai apibūdino Vlado Pūtvio kuopos ir jos ilgamečio p-k- Stasio Jokubaičio darbus ir nuopelnus, atliktus per visą trisdešimtmetį, prisimenant ir mirusius.

SVEIKINIMAI

Žodžiu Vlado Pūtvio šaulių kuopą sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. Jonas Žmuidzinas, įvertinęs jos darbus ir veiklą Lietuvos labui. Estų Veteranų Sąjungos atstovas Ulo Tamre sveikindamas sakė, kad mūsų tautos nuo amžių grūmėsi su galingais priešais, kovodamos dėl laisvės. Mūsų pavergtom tautom aukščiausias idealas yra laisvė. Tą troškimą turime skiepyti ir savo jaunimui. Neužmirškime, kad vienybėje yra stiprybė. Būkime toje kovoje vieningi...

Latvių atstovas, Voldemar Kalnis, "Daugavas Vanagi" vardu sveikindamas priminė: Lietuvos dukters, mokslininkės dr. Marijos Gimbutienės tyrinėjimais aiškėja, kad Baltijos jūros pakraščiai prieš 5.000 metų buvo lietuvių, latvių ir estų gyvenamieji žemės plotai. Istorijos šykštūs šaltiniai rodo, kad mūsų tautos viena ranka turėjo prižiūrėti savo gyvenamus plotus, o kitoje rankoje nuolat laikyti ginklą. Tegul mūsų ateinančios kartos neužmirš mūsų pralieto dėl laisvės kraujo, kuris prikels vėl Lietuvą laisvam ir nepriklausomam gyvenimui. Tai yra brolių latvių nuoširdžiausi linkėjimai.

Žodžiu sveikino I. Muliolis (Cleveland), A. Mylė (Montreal), P. Kanopa (Hamilton), A. Šetkus (St. Catharines), J. Kručas (Sudbury), J. Zavys (Toronto). A. Mylė įteikė ir puikų adresą.

RAŠTU SVEIKINO

Vlado Pūtvio šaulių kuopos įsteigėja, Eug. Klupšienė, Šaulių Sąjungos garbės pirm. prof. V. Mantautas, VLIK o p-kas dr. K. Bobelis, Šaulių Sąjungos p-kas K. Milkovaitis, Prisikėlimo Parapijos Toronte klebonas, kun. Augustinas Simanavičius, OFM. Raštiški sveikinimai gauti iš visų esančių tremtyje šaulių kuopų, net ir iš Australijos.

MEDALIAI IR PAŽYMĖJIMAI

Už veiklą ir nuopelnus šaulių veikloje buvo į sceną pakviesto konsulo Žmuidzino medaliu apdovanoti Vyt. Pečiulis ir B. Savickas. Garbės raštą gavo garbės šaulys M. Petrulis, kaip vienas iš steigėjų. Padėkos lapus gavo už pavyzdingą veiklą: Vyt. Stočkus, T. Benotienė, A. Borkertas, I. Pečiulienė, A. Pajaujienė, K. Pajaujis ir J. Šarapnickas. St. Jokubaičiui tarus padėkos žodį, oficialioji dalis buvo baigta.

KONCERTINĖ DALIS

Koncertinę programos dalį išpildė: sol. Slava Žiemelytė, muz. Jonas Govėdas ir fleitistas Tomas Regina.

Sol. Žiemelytė atliko liaudies dainą "Tykiai, tykiai", pritariant fleitai ir pianinui; "Ar žinai šalį tą"-ariją iš operos "Mignon" ir "Lietuva, brangi", žodž. Maironio, muz. Naujelio. Fleitistas pagrojo "Berceuse", muz. Faure ir "Tambourin", muz. Gobbec. Sėdėję prie to paties stalo estų ir latvių atstovai gėrėjosi Slavos balsu. Kaip įprasta, po koncerto solistė, pianistas ir fleitistas buvo pagerbti gėlė ir gausiais plojimais.

VAKARIENĖ, ŠOKIAI IR LOTERIJA

Po meninės programos sekė gerai pagaminta vakarienė. Norintieji save "pralinksminti", galėjo pasinaudoti gėrimais prie baro.

Loterijai vadovavo Vyt. Pečiulis. Kai kurie bilietukų pirkėjai buvo net 3 kartus laimingi.

Į minėjimą buvo atvykę apie 280. Šokiams grojo estų orkestras.

Dabartinė Toronto Vlado Pūtvio Šaulių Kuopos valdyba: Stasys Jokubaitis, pirm., Vyt. Stočkus, Z. Jonikienė, A. Borkertas, J. Šarapnickas, V. Gražulis ir S. Savickas.

Malonu, kad tautiečiai, įvertindami Toronto šaulių veiklą, gana skaitlingai dalyvavo minėjime ir pamaldose savo atsilankymu pritardami jų darbams ir pasišventimui.

• LN paskyrė aukų: Toronto "Gintarui" $325, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungai $900- parengimų išlaidoms padengti.

Patvirtintas LN visuomeninės veiklos komiteto planas ir apsvarstyti statybos komiteto planai.

• LN apsiima persiųsti Vasario 16 Gimnazijai knygų, kurias atrinks iš savo bibliotekos. Po gaisro ypatingai trūksta istorijos vadovėlių. Jei kas norėtų padovanoti, tegul kreipiasi į LN. Bus ir kitų dovanotos knygos persiųstos.

• Naujai įšventinto lietuvio vyskupo J. E. Pauliaus BALTAKIO sutiktuvės Toronte rengiamos SPALIO 21 d. Mišios 11:30 v.r. Prisikėlimo Parapijos šventovėje, vaišės- "Royal York" viešbutyje, Vanadian salėje, 5 val. p.p.

Bus sveikinimai, meninė dalis, vyskp. P. Baltakio žodis.

PAGERBS MUZ. ST. GAILEVIČIŲ

Muz. Stasiui Gailevičiui sulaukus 80 m. amžiaus, rengiamos pagerbtuvės SPALIO 28 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Anapilyje.

Taip pat bus priimtas naujas koncertinis pianinas.

Meninę programą atliks vyrų choras ARAS, muzikai ir solistai.

NEW YORK

KAZIMIERINIAMS METAMS BAIGIANTIS

New Yorko lietuviai paminėjo Šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį rugsėjo 8 ir 9 d. d. Lietuvių Kultūros Židinyje.

Čia akademinę dalį atidarė prel. P. Bulovas, invokaciją sukalbėjo poetas Tėv. L. Andriekus OFM ir žodį tarė naujai paskirtas vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Lietuvos Generalinis Konsulas Anicetas Simutis tarė ilgesnį žodį. Po jo kalbėjo paskaitininkas Vytautas Volertas, įdomiai nušvietė Šv. Kazimiero praeitį.

Meninę programą atliko sol. Angelė Kiaušaitė akomponavo Dalia Sakaitė. "Tryptinio" Ansamblis vadovaujant Jadvygai Matulaitienei, pašoko tautinių šokių pynę.

Originaliai ir laisvai vadovavo programai Rūta Dragūnevičiūtė. Po Po programos, rengimo komiteto pirmininkas Aleksandras Vakselis visiems padėkojo ir pakvietė į salę vaišėms.

Rugsėjo 9 d. Šv. Patriko Katedroje vyko iškilmingos pamaldos, koncelebruojant arkivysk. O Connors, vysk. P. Baltakiui, pamokslą sakė P. Ahern. Giedojo lietuvių jungtinis choras, vadovaujant V. Raliui.

Žmonių buvo labai daug, daugelis moterų dėvėjo tautinius drabužius, atkreipdamos ir kitataučių dėmesį.

• Manhattano lietuviai susibūrę į "Branduolio" vienetą, kas mėnesį rengs kultūrinius parengimus. Pirmasis jau įvyko rugsėjo 16 d. Programą atliko pianistė Aldona Kepalaitė.

montreal

(atkelta iš 8 psl.)

SIUNTINIŲ Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ NAUJIEJI NUOSTATAI

DRAUDŽIAMA SIŲSTI:

Įvairūs kariški ginklai, soviniai, durtuvai ir kt.; opiumas, hašišas ir kitokie narkotikai; pornografiniai dalykai; spausdiniai, stereo, korektūros, negatyvai, nuotraukos, piešiniai, rankraščiai, plokštelės, grafinė medžiaga ir įvairūs dokumentai, nepalankūs Sovietų Sąjungai; žaislai kariškos rūšies; Sov. Sąjungos ir užsieniniai pinigai, valdžios lakštai, loterijos bilietai, čekiai ir kitokie vertybiniai popieriai privatiems asmenims; pašto ženklai ir jų kolekcijos, žaliavos gyvulinės kilmės; gendantieji produktai; maisto ir gėrimų produktai stikluose ar hermetiškai uždarytose dėžutėse; pupos, žirniai, agurkų sėklos (tinkami naudoti sodinimui); vaistai, vitaminai; naudotus daiktus; medžiaginės ir plastikinės prekės, parduotos metrais; įvairūs siūlai; foto aparatai; laikrodžiai, radijai ir televizoriai, magnetofonai ir jų dalys; išaiškinti ir neišaiškinti aparato ar kino filmai; visų rūšių magnetinės apyrankės; magnetinės juostos; mėsa ir jos produktai; žali kiaušiniai; paukščių pūkai ir plunksnos; madų katalogai; religinė literatūra ir tos rūšies plastikiniai dirbiniai; makaronai ir duonos produktai; kūdikių maistas; medus, žiedadulkės, vaškas ir medaus koriai; biologiniai preparatai; gyvi padarai, žuvies produktai; biologinės kortelės. (el)

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" RĖMĖJŲ PRENUMERATAS ATSIUNTĖ: ($25,- ir daugiau):

J. Šarūnas, Mrs. M. Šliogeris, V. Žemaitaitis, K. Rašytinis, G. Alinauskas, P. Šukys, A. Kazlauskas, A. Mecelis, A. Kuolas, E. Urbonaitė, St. Vyšniauskas, John Baron, P. Kerevičius, I. Girdzijauskas, A. Patamsis, St. Druskis, dr. E. Knystautas, Jonas Tubis, St. Reutas, A. Rakauskas, Ant. Meškus.

Reiškiame ypatingą padėką šiems rėmėjams. Atsiranda dar nemažas skaičius tautiečių, kurie dar nėra atsilyginę laikraščiui už šiuos metus, o metai jau rieda į pabaigą. Visas spausdinimo, pašto, darbo išlaidas "NL" turi apmokėti tuč tuojau, nelaukiant iki visi pasibės laiku atsiskaityti už prenumeratas. Tai apsunkina darbą. Primename ir prašome nedelsti ir nelaukti paskutinės metų dienos. "NL"

• VINCO KRĖVĖS LITERATŪROS PREMIJOS ĮTEIKIMAS BUS LAPKRIČIO mėn. PABAIGOJE.

• Gera naujiena- mokėsime daugiau mokesčių už gazoliną, cigaretes, alų...

• "NL" Valdyba savo paskutiniame posėdyje nutarė sukviesti skaitytojų pasitarimą laikraščio reikalais.

• Angelija ir Vytautas PTAŠINSKAI susilaukė pirmagimės dukrelės.

Sveikiname.

RUDENIO NAKTĮ

Į RUDENIO ŽVAIGŽDES KELEIVIAI PAUKŠČIAI PINAS,
VOS GIRDISI TYLOJ JŲ PLUNKSNŲ ŪŽESYS...
JEI BŪTUM VASAROS VĖJELIS PASKUTINIS,
AŠ BŪČIAU LAPŲ ŠLAMESYS,
PRO RUDENIO ŽVAIGŽDES PASIEKĘS PAUKŠTĖS
KLAUSĄ...
JI LĖKTŲ AMŽINAI NEMIRDAMA,
IR MUDU, VIENAS KITO ĮSIKLAUSĘ,
PAMIRŠTUME, KAD ARTINAS ŽIEMA...

Kazys Bradūnas

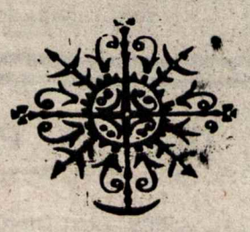

DUX MAGNUS operos dalyvių grupė Toronte, spektakliui pasibaigus.

Nuotr. V. Bacevičiaus

Dino VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

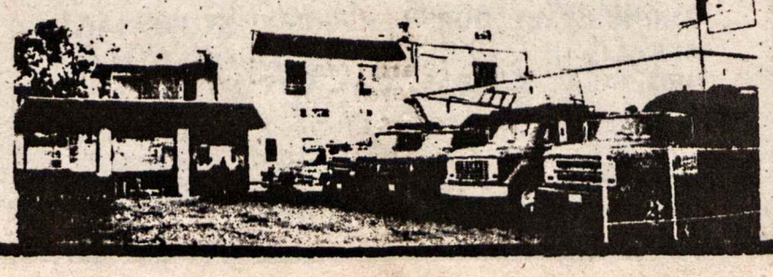

Embassy Fur Mfg. Reg'd.
1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.
SUTAUPYKITE NUO $500.– IKI $1000.– PIRKDAMI GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUVIMAI.
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

montreal

MIRUSIEJI

● TAMKEVIČIENĖ - ŠIMONELYTĖ Marijana, 84 m., mirė Royal Victoria ligoninėje.

Liko duktė Aldona ir anūkė Wendy Mai.

Užuojauta artimiesiems.

SMAGŪS MONTREALIO ŽVEJAI

Degančių spalvų klevų lapai tradiciniai išviliojo mūsų žvejus į didžiuosius vandenis, didžiųjų žuvų gaudyti. Ne visada jos būna tokios didelės, bet pasitaiko ir kitaip.

Šiemet ypatingai pasisekė Augustinui Mylei Baskatongo ežere: jis pagavo 18 ir 14 svarų lydekas. Kitos mažesnės. Viena grupė - K. Toliušis, A. Jonelis, L. Urbonas ir svečias iš JAV žvejojo vienoje ežero vietoje, o Aug. Mylė ir Alb. Urbonas kitoje.

Visi žvejai grįžo su nemenku grobiu.

Žvejus viduryje ežero buožklupusi didelė audra; su žaibais, bet pasisekė laimingai pasiekti krantą. Per naktį jau ir pusantro inčo ledas kibire susiklojo...

● Antanas ir Marcelė ČEPULIAI buvo pagerbti arti 20-ties šaulių ir artimųjų. Jis - 70-tojo savo gimtadienio proga, o abu - minint jų vedybų 44 m. sukaktį.

● KLIČIENĖ Vanda, po širdies operacijos, sveiksta Kardiologijos Institute.

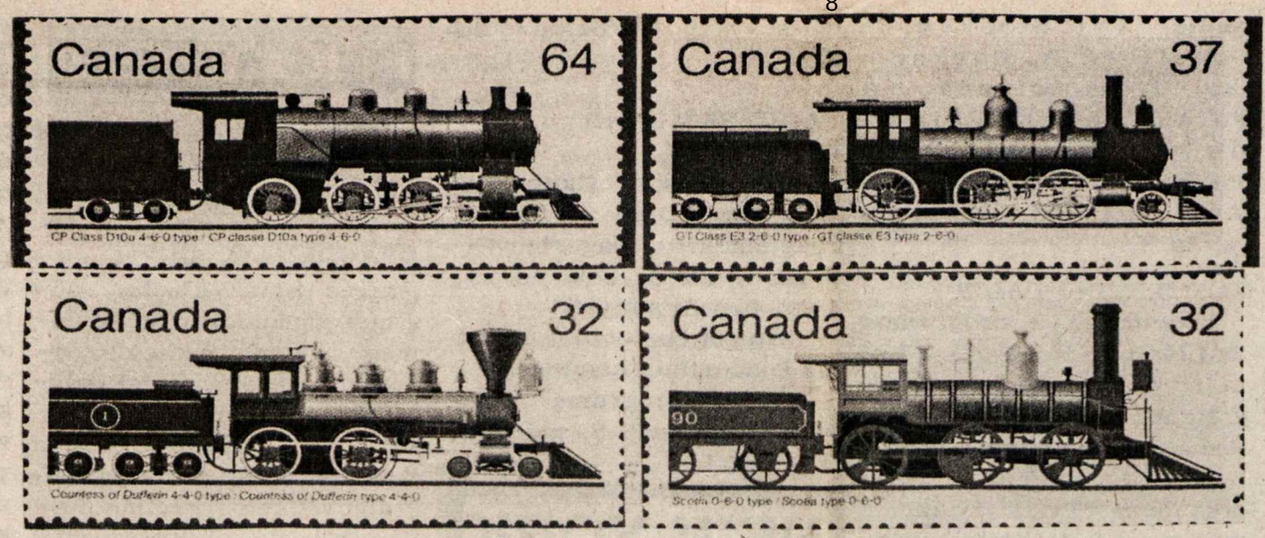

NAUJIEJI KANADOS PAŠTO ŽENKLAI

● NAGYS Henrikas, po sėkmingos širdies kraujagyslių operacijos, sveiksta Montreal General ligoninėje.

● AV KIOSKAS yra šiuo metu perdažomas, pertvarkomas ir vėl bus atidarytas SPALIO 21 d., sekmadienį.

Jame vėl bus galima gauti naujausių leidinių. Jų tarpe J. Kralikausko ĄŽUOLAI PILIAKALNYJE ir lietuvių liaudies pasakų plokštelę PASAKOS, paruoštą montrealiečių meninnkų, Toronto "Gintaro" išleistą plokštelę GINTARAS SU DAINA. Įsigykime nedelsdami.

● Į Vl. Pūtvio Kuopos 30-mečio minėjimą iš Montrealio į Torontą buvo nuvykę J. Šiaučiulis su žmona, A. Mylė su žmona, Ant. Račinskas ir Ant. Žiukas su žmona ir ir sūnum Antanu, Ig. Petrauskas.

● Spalio 13 d., Montrealyje leidžiamame žurnale LUNDI buvo atspausdintas didelis straipsnis apie Jono LADYGOS išradimus.

SIUNTINIŲ Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ NAUJIEJI NUOSTATAI

Nuo rugpjūčio 1 d. Sovietų valdžia įvedė naujus nuostatus siuntinių reikalu.

Maži siuntinėliai iki 1 kg. svorio (Lietuvoj vadinamos banderolės), gali būti siunčiami tik paprastu paštu (ne oro). Jų vertė neturi būti didesnė, kaip 8 sv. sterlingų. Jie turi būti taip įpakuoti, kad nesudarytų įsunkumų juos patikrinti. Neturi būti įdėta laiškų ar raštelių.

Pašto siuntinius iki 10 kg. svorio, leidžiama siųsti paprastu ar oro paštu.

Dovanų siuntiniams privatiems asmenims eksporto leidimas nereikalingas, jeigu: 1) siuntinys yra privataus asmens dovana, 2) muitò blanke įrašyta "Unsolicited gift" (savanoriška dovana) ir 3) siuntinio svoris nėra didesnis kaip 10 kg.

Sovietų nuostatai

Siuntinio turinio kiekiai ir vertė turi atitikti gavėjo ar jo šeimos narių poreikius, ir prekės panaudotos tik jų asmeniškiems reikalams.

Visi siuntinio daiktai privalo būti įrašyti lydrašty.

Siuntinys bus konfiskuotas arba grąžintas siuntėjui, jam pačiam apsimokėjus pašto išlaidas, jeigu su tais nuostatais bus prasižengta.

Siuntiniai, kurie siunčiami sistematiškai, organizuotai ir dideliais kiekiais, nors ir įvairiais adresais, prisilaikant asmeninių dovanų siuntinių nuostatų, yra laikomi "ne asmeniško naudojimo siuntinais".

Siuntiniai, pasiųsti komercinių firmų pavieniams asmenims be Sov. S-gos importo leidimų, nebus priimami ir grąžinami siuntėjui.

Trys muitinės neklijuojami blankai ir vienas lydraštis, užpildyti prancūzų ar rusų ir anglų kalbomis, turi lydėti siuntinį. Blankuose rašyti aiškiai, pažymint siuntėjo ir gavėjo adresus, daiktų skaičių, svorį ir vertę kiekvieno atskirai. Taip pat turi būti įrašytas viso siuntinio svoris.

Siuntinys turi būti gerai ir stipriai įpakuotas.

Galima siųsti: medicinos, termometrus, akinius, ir rėmus, lęšius, protezes, ortopedinius gorsetus, girdėjimo aparatus ir kt. (visų rūšių po vieną): fotografijai medžiagas ir įvairius priedus, išskyrus filmus (visų rūšių po vieną ar po komplektą): kavą, kakavą ir cikoriją (2 kg.); arbatą (200 g.); įvairių rūšių prieskonius (100 g.); maisto produktus, išskyrus draudžiamuosius (kiekvienos rūšies po 2 kg.); tabaką, išskyrus lapus ir jo produktus (1 kg.); drabužius (visų rūšių po vieną); viršut. marškinius ir palaidinukes (po 1); įvairius apatinius (3 komplektus); skareles ar skaras (po 1); štoras, užuolaidas ir pn. (3 komplektus); įvairių rūšių pirštines (1 porą); portfelius ir rankinukus (po 1); įvairią galanteriją (po 2 ar 1 komplektą; avalynę (2 poras); stalo reikmenis (5 kg.); įvairių rūšių kvepalus ir kosmetiką (500 gr. ar 1 kompl.); muilą ir tualeto dalykus (2kg); įvairius namų reikmenis, įskaitant elektrinius, (po 1); įvairias korteles (visų rūšių po 1, bet nedaugiau 10); plokšteles (12); muzikos instrumentus, styginius ir pučiamuosius (po 1); medžiojimo ir sporto reikmenis, išskyrus medžiojimo ir šaudymo sporto ginklus ir šovinius (po 1 ar komplektą); vaikų žaislus, žaidimus, Kalėdų eglutės papuošalus, išskyrus draudžiamuosius (2 dalykus ar 1 komplektą); pigius dalykėlius, paišelius, plunksnas ir kt. (po 5 ar 1 komplektą); raštinės reikmenis (po 1 ar komplektą); sidabro, aukso ir platinos dirbinius (iki 10 kg. svorio); plastikinius dalykus (0.5 kg); kramtomąją gumą (200 g.).

Pastaba: siunčiant leidžiamuosius spausdinius, draudžiama daryti bet kokius žodžių pataisymus ar teksto pabraukimus.

(perkelta į 7 psl.)

IŠNUOMOJAMAS

butas 2½ kambarių La Salle, antrame aukšte, apšildomas, autobusas sustoja prie durų.
Skambinti: Tel: 363-7095 arba 363-8277

PRIMENAME MIELIEMS PRENUMERATORIAMS, KAD PASITIKRINTŲ AR SUSIMOKĖJĘ PRENUMERATĄ UŽ ŠIUOS METUS - "NL"

DR. J. MALISKA
DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Philip A. Stulginski,
D.D.S
Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
8606 rue CENTRALE, suite 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ
Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.
TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS
ROMAN J. IŠGANAITIS
B. A., B. C. L.
4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS
B. Eng., M Eng., L.L.B., B.C.L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAS
J. BERNOTAS
5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q.
H3B 2G2 Tel.: (514) 871-1430

NOTARĖ
RŪTA POCAUSKAS
103 Fieldfare, Beaconsfield, H9W 4W9
Res. TEL.: 697-2261

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, P.Q. TEL: 766-5827

MOKA UŽ:
CERTIFIKATUS: MIN. $ 1,000.00
1 METŲ 11.75%
TERMINUOTI INDELIAI
1 METŲ 11.25%
180-364 D. 10.75%
120-179 D. 10.25%
30-119 D. 9.75%
TRUMPALAIKIUS INDĖLIUS UŽ $ 20,000 IR DAUGIAU
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS:
SPECIALIOS 8.25%
SU DRAUDIMU ..... 8 %
ČEKIŲ SĄSKAITOS ..... 5 %

DUODA PASKOLAS:
NEKILNOJAMO TURTO IR ASMENINĖS PASKOLOS
MIRTIES ATVEJU DRAUDŽIAMOS IKI $ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS	1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	—
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	4:00 - 8:00
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00

Sekmadieniais nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽĖS 15 d.
1475 De Sève ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10:30 - 12:30

Maurice Kaplan
Kailių Siuvėjas
Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646
● Didelis pasirinkimas gatavų paltų
● Vasaros laiku saugojimas (Storage)
● Taisau ir remodeliuoju
● Siuvu ir parduodu
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. &H3A 2G6 **Tel: 288-9646**

MEMBER FOTO M.L.S. SYSTEM
D.N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1
Tel. Business: 273-9181; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482 - 0772 Residence: 767-4690
JONAS IR CÔTÉ
REALTIES
5159 De Maisoneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3
VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal H1T-3A6
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.
TONY LAURINAITIS
MONTREAL, P.Q. H2K 1E9 525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS
Savininkas: *JOHN OSKOWICZ*
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

montreal west automobile GM
11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS, SALES MANAGER Tel. 489-5391